Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 168. — ŠTEV. 168. — NEW YORK, TUESDAY, JULY 20, 1926. — TOREK, 20. JULIJA 1926. — VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

NOVE ZMEDE NA GRŠKEM

Trije prejšnji grški ministrski predsedniki so bili aretirani v zaroti, koje namen je bil strmoglaviti vlado ter ubiti diktatorja Pangalosa. — Tudi Grška ima težave s svojim ministrstvom. — Nihče noče prevzeti odgovorne vloge.

ATENE, Grška, 19. julija. — Prejšnji ministrski predsedniki Kafandaris, Papanastasion in Michalakopoulos so bili aretirani v zvezi z zaroto, da se strmoglavi vlado ter umori predsednika Pangalosa. Vsi trije so bili transportirani na otok Nacost.

Predsednik Pangalos je trdil v proklamaciji, katero je izdal včeraj, da se razvija zarota za strmoglavljenje vlade ter uničenje njegovega življenja. Rekel je, da so se venezelistični voditelji združili z generalom Plastirasom, o katerem se domneva, da je tičal za zadnjim neuspešnim revolucijonarnim gibanjem v namenu, da uprizori novo ustajo.

Predsednik se je pritožil nad splošno venizelistično opozicijo proti naporom, da ustanovi normalne razmere, a izjavil, da bo nadaljeval s svojim delom rekonštrukcije ter uveljavil odredbe proti onim, ki skušajo motiti postavo in red.

Objavljeno je bilo tudi, da je bilo poleg navedenih treh prejšnjih ministrskih predsednikov, katere imenujejo "demokratične voditelje", aretiranih tudi več drugih politikov in časnikarjev. Vse dolže, da so se zarotili proti sedanjemu režimu.

Anastasios Eutaxis, prejšnji finančni minister, se je lotil naloge, da stvori kabinet. Predsednik Pangalos si je že dalj časa prizadeval najti državnika, ki bi bil zmožen organizirati novo vlado.

M. Kafandaris je bil ministrski predsednik predno je postala dežela republika, in Papanastasion je postal prvi ministrski predsednik republike.

Junija meseca 1925 je general Pangalos, sedanji predsednik in diktator, strmoglavil obstoječe ministrstvo Michalakopoulosa in vstoličil samega sebe kot predsednika. Med prvimi dejanji diktatorja je bil izgon generala Plastirasa, o katerem se je domnevalo, da organizira vstajo.

Komunistična zarota je bila razkrita februarja meseca tekočega leta. Par dni pozneje je dospelo v London poročilo, da so bili aretirani Papanastasion in drugi odlični Grki in da bodo deportirani. Aprila meseca so se uprli vojaki v Solunu. Upor je bil zdrobljen ter se je glasilo, da je bil involviran general Plastiras.

Ko je bil izvoljen Pangalos predsednikom v pričetku tekočega leta, je odredil oproščenje vseh političnih jetnikov ter povratek izgnancev, med katerimi je bil tudi Plastiras.

Velikanska nevihta v okolici N. Y.

Velika nevihta, ki je divjala v nedeljo zvečer v New Yorku in okolici, je prinesla smrt in razdejanje.

New York in okolico sta obiskali v nedeljo zvečer dve veliki nevihti, ki sta se pojavili v kratkem presledku. Ohladili sta sicer ozračje ter opravili vročino, ki je vladala preko dneva a imeli sta za posledico ne le veliko materijalno škodo, temveč tudi izgubo človeških življenj. Približno en milijon ljudi, ki so prihiteli v razna kopališča, je pričelo bežati, ko se je ob pol sedmih pojavila prva nevihta. Ker je vsakdo skušal priti čimpreje domov je vladala velika gneča na vseh postajah. Trije ljudje so utonili v razburkanih valovih; šest nadaljnih je bilo mogoče rešiti le z največjim naporom.

Tri osebe so bile poškodovane pri avtomobilski koliziji v Manhattanu. Trije ognjegasci so bili ranjeni v Jersey City.

Hindenburgu so že izbrali grob.

Porensko mesto je ponudilo Hindenburgu grobišče. — Mesto Caub v Palatinatu, deset milj od Bingena, je pozvalo nemškega predsednika, naj se da tam pokopati.

BERLIN, Nemčija, 19. julija. Mesto Caub v Palatinatu je pozvalo predsednika von Hindenburga, naj se da tam pokopati. Občinski svet razpravlja o načrtih, da zgradi velikanski "častni grob", ki naj bi služil tako kot grob in kot spomenik.

"Koelner Volkszeitung" piše:

— Številni pobožni in prosvitljeni možje si preskrbe svoje zadnje počivališče že tekom življenja, da prihranijo svojim družinam zadrege ter mogoče celo spore ob odprti krsti.

Dosedaj ni še znano, kaj misli predsednik von Hindenburg o tem predlogu.

Mesto Caub leži ob Renu, deset milj vstran od Bingena.

Podrobnosti o morilni zadevi.

Prebivalci Cantona so bili pozvani, naj nastopijo v zadevi umora Melletta. — Na stotine vodilnih mož, razkačenih vsled brezbrižnega stališča policije, se bo danes posvetovalo o nadaljnih korakih. Osveta je bila motiv morilca.

CANTON, O., 19. julija. — Potem ko je preteklo osem in štirideset ur po umoru Don R. Melletta, izdajatelja The Canton Daily News, ne da bi bilo opaziti, da je zasledovanje morilca ali morilcev napredovalo, je bilo naprošenih sto odličnih meščanov, naj se sestanejo v pondeljek opoldne, da razpravljajo o akciji. Kot že poročano, je bil Mellett najbrž umorjenu od odposlancev zločinskega elementa, proti kateremu se je umorjeni neizprosno boril do dne svoje smrti.

Nikake aretacije se ni izvršilo, čeprav se glasi, da skušajo najti državni, zvezni in krajevni uradniki morilca ali morilce, ki so oddali smrtonosne strele iz teme, ko je stal Mellett pri vratih svoje garaže.

Na jezikih vse onih, ki se sestanejo na cestah in po hotelskih vežah, je vedno ime nekega človeka, kadar se omeni umor Melletta. To ime je bilo v ustih vseh prebivalcev Cantona že šestnajst let ali več. Tega človeka imenujejo "kralja dužunglje", kar pomenja vladajočega duha zločinskega elementa v mestu. Ta človek pa ni bil še pozvan pred policijskega načelnika Lengela na zaslišanje, dasiravno so bili pozvani drugi znani temni elementi.

Ko so ga vprašali včeraj popolne, zakaj ni poklical tega človeka, je rekel policijski načelnik: Ničesar nimamo proti njemu. Če bi ga aretirali, bi nas kazenski zasledovali radi krive aretacije.

Po vseh cerkvah Cantona so delili včeraj poticije, naj se izloči policijski department ter poveri polno preiskavo agentom, katere naj imenuje governer.

Na stotine mešanov je podpisalo peticijo, ki je bila poslana governerju.

Ora Slater, dobro znano detektiv v tem delu dežele, je bil imenovan od okrajnega pravdnika McClintocka, naj vprizori preiskavo glede umora, neodvisno od krajevne policije.

Slater je po uvodni preiskavi izjavil:

— Po nepristranskem pregledu sem prepričan, da ni bil ta umor posledica enega običajnih motivov, ki dovedejo do umorov. S tem mislim, da ni imel ta umor nobenega opravka z ljubosumnostjo in da ni bil posledica osebnega prepira.

— Edini motiv, ki preostane, je motiv osvete od strani ljudi, ki so bili prizadeti vsled uredniških člankov Melletta. Ljudje, katere je napadal v svojem listu, so bili člani nižin življenja.

Tukaj v Cantonu in drugod po deželi je zločinski svet razdeljen na štiri razrede. Prvi so tihotapci z žganjem, drugi lastniki 'speakeasies", tretji profesijonalni igralci in četrti trgovci s človeškim mesom. Mož, ki je ustrelil Melletta, je pripadal enemu teh štirih razredov.

Sedaj, ko je Mellett mrtev je spoznalo to majhno mesto Srednjega zapada resnični položaj.

Ko je Mellett še živel ter vsak dan izjavljal v svojem listu, da so ceste med tukajšnjim mestom in Akronom in Pittsburghom polne nepostavnih transportov žganja, da noče policija aretirati znanih prodajalcev omamljivih sredstev da cveto beznice, v katere zahajajo vlačuge, v neposredni bližini poštenih domov, so čitali meščani povsem brezbrižno te obdolžitve.

Odgovor policijskega načelnika Lengela se glasi, da so Cantončani 'tough' družba in da imajo kar zasluženo. Pri tem je navedel tudi statistični rekord aretacij. 18 tisoč aretacij je bilo izvedenih v Cantonu tekom 1925 in 9617 dosedaj v tekočem letu.

Z drugimi besedami je bil v preteklem letu aretiran v Cantonu vsak šesti prebivalec. Več kot polovica je bila aretirana radi kršenja prometnih predpisov, 2240 jih je bilo aretiranih radi pijanosti, hazardnega igranja ter vzdržanja zloglasnih hiš.

Vprašanje Alzacije se zopet pojavlja.

Vsa Evropa se peča z vprašanjem Alzacije in Lorenske. — Upati je, da bodo prišla trpljenja Alzačanov pred Ligo.

ŽENEVA, Švica, 19. julija. — Kot se je izvedelo, nameravajo voditelji dosedaj brezuspešnega avtonomističnega gibanja v Alzaciji in Lorenski spraviti svar pred Ligo narodov. Seveda bi se Francija z vso silo borila proti takemu podjetju, in prošnja separatistov, naslovljena na Ligo, bi najbrž zadela na odpor pri Ligi. Tako prošnjo bi pustili enostavno neupoštevano, ker ni Francija nikdar podpisala minoritetnega predlodga z ozirom na Alzacijo in Lorensko.

V oficijelnih krogih Lige narodov označujejo gibanje v Alzaciji kot izključno politično. Pred kratkim izdan in od kakih sto prebivalcev podpisan poziv so enostavno označili kot simptom vedno "naraščajočih bolečin". Kljub temu pa je smatrala francoska vlada za potrebno, da stori energične korake proti temu.

Od stotih ljudi, ki so podpisali poziv, jih je bilo eno in dvajset, večinoma državnih uradnikov, odpuščenih ali pa izpodrinjenih iz njih mest. Tudi dvanajst duhovnikov je podpisalo spomenico, a vlada ni ničesar ukrenila proti njim, ker se hoče izogniti vsakemu konfliktu z Vatikanom.

Ta spomenica opozarja na resnost ure in na izkoriščanje Alzacije in Lorenske od strani Francije, ki omalovažuje pravice teh provinc ter uničuje njih navade, tradicije in prostost.

Zahteva stvorjenje narodnostne manjšine ter popolno pravico samodoločbe v okviru Francije. Nadalje zahteva zakonodajno zastopstvo s sedežem v Strassburgu. V šolah naj bo glavni jezik nemški, ne pa francoski. Čeprav ne zahteva spomenica nikake brezpogojne neodvisnosti od Francije, so jo v Parizu vendar razlagali na ta način.

Odredbe, katere je uveljavila francoska vlada, so imele za posledico drugo spomenico, ki je dosti zmernejša.

Alzačan general Bougeois, je trdil, da podpira Nemčija separatistično gibanje v Alzaciji. V drugem pozivu pa so jo odločno zanikali ter izjavili, da nima nikdo namena ločiti se od Francije.

Predsednikovo ribo bodo nagačili.

PAUL SMITH, N. Y., 19. julija. Proti svojemu prvotnemu namenu ni snedel governer Smith tri funte težke ščuke, katero mu je poslal predsednik Coolidge.

Mesto tega jo je poslal državnemu taksidermistu v Albany, da jo nagači. Pozneje bo razstavljena v državnem muzeju z napisom: Predsednik Coolidge jo je ujel dne 17. jul. 1926 v Lake Osgood.

Odločen boj proti cerkveni postavi.

V Mehiki se je pričel boj proti cerkveni postavi. postavi. — Mehiške žene so izjavile, da bodo nadaljevale z bojkotom, neglede na žrtve.

MEXICO CITY, Mehika, 19. julija. — Mehiška javnost in mehiši trgovci pričakujejo učinke predlaganega bojkota katolikov, o katerem se domneva, da bo povzročil resne težkoče trgovini v splošnem vsled močnega katoliškega prepričanja Mehikancev, kojih devetdeset odstotkov obstaja iz članov katoliške cerkve.

Da jemljejo katoličani stvar resno, je razvidno iz delegacije katoliških žena iz najbogatejših družabnih krogov, ki je obiskala urad newyorškega Timesa ter izjavila, da bodo ženske nadaljevale z bojkotom, dokler ne bodo preklicane protikatoliške postave.

Ena najbolj odličnih žena je dostavila, da bo sporočila svojim prijateljem in prijateljicam, da je "ni doma", dokler ne bo uravnano vprašanje in da ne bo prisostvovala nikakim tukajšnjim diplomatičnim funkcijam.

Nadškof Mora del Rio pripravlja pastirsko pismo, ki bo prečitano vernikom po vsej deželi 25. julija. Ta dokument bo svetoval katolikom, naj se pokore določbam ustave ter se izognejo vsem frikcijam z vladnimi uradniki.

Nadškof je rekel, da zahtevajo katoliki južnih držav Tabasco in Chiapas močnejše odredbe, a cerkveni dostojanstveniki pozivajo vernike, naj se pokore postavam ter pravijo, da je moč molitve močnejša kot pa so navadna dejanja človeka.

MEXICO CITY, Mehika, 19. julija. — Na temelju zadnjih protiverskih dekretov bodo dne 1. avgusta zaprte vse višje šole v mehiškem glavnem mestu, kojih učitelji so duhovniki.

Skočila iz gorečega avtomobila v smrt.

Zabavna vožnja z avtomobilom se je zaključila na tragičen način, ko je skočila devetnajstletna Alma Moran, stanujoča v Jersey City, iz gorečega avtomobila ter tako močno udarila z glavo ob tlak, da je umrla dve uri pozneje.

Z drugimi prijateljicami se je nahajala v avtomobilu, katerega je vozil Thomas Connolly. Na Hudson Boulevardu v bližini Morris kanala v Jersey City je zaklical neki mimovozeč avtomobilist, da gori njih avtomobil. Alma Moran je skočila v prvem strahu iz precej hitro vozečega avtomobila ter našla na ta način svojo smrt. Ogenj je bil pogašen še predno je napravil kako večjo škodo

Policija je pridržala Connollyja.

HERRIOT JE SESTAVIL NOVO MINISTRSTVO

[illegible] je sprejel nalogo, da sestavi nov francoski kabinet. — Ustanovil je kombinacijsko ministrstvo, ki vključuje vse stranke. — O njegovem uspehu pa dvomijo.

PARIZ, Francija, 19. julija. — Predsednik Doumergue je poklical včeraj opoldne k sebi Edvarda Herriota ter ga naprosil, naj sestavi novo vlado. Herriot je povabilo sprejel.

Novi kabinet obstaja dosedaj izključno le iz Herriota. Noben ostalih voditeljev v poslanski zbornici in senatu ne kaže posebnega navdušenja, da spoji žnjim svojo politično srečo.

V Elizejski palači je pojasnil Herriot predsedniku, da upa stvoriti kabinet velike koalicije, ki bi vključeval socijaliste na levi ter poincariste z Marinom na čelu na desni. Predsednik Doumergue je odgovoril, da upa, da bo dobil tak kabinet večino v zbornici.

Poln najboljšega upanja se je lotil Herriot svoje naloge. Pisal je pismo Leonu Blumu, načelniku socijalistov ter povabil njegovo stranko, naj se pridruži njegovi vladi. Pisal je tudi Marinu ter ga naprosil, naj ga obišče ter razpravlja žnjim o stvorjenju vlade.

Posledica včerajšnjih naporov je bila, da so socijalisti po burnem sestanku odgovorili Herriotu, da so pripravljeni stopiti v vsak kabinet, ki bi obljubil, da bo skušal uvesti davek na kapital.

Prizadevanja prvega dne kažejo, da ima Briand še vedno svoje prste v testu in da so obsojene na pogibelj Herriotove sanje, da bo rešil frank. Danes bo moral priznati izjalovljenje svojih naporov ali pa stvoriti kabinet levice, ki bi bil poražen v teku desetih dni.

Ob poldesetih zvečer je odšel Herriot zopet v Elizejsko palačo ter ostal pri predsedniku eno uro. Krožile so govorice, da je šel sporočit svoj neuspeh, a predsednik Doumergue je rekel, da je človek, ki je tako sijajno branil zmožnosti parlamenta, že po naravi določen dokazati, da je parlament tako dober kot trdi.

PARIZ, Francija, 19. julija. — Pozno zvečer je bilo izdano poročilo, da je Herriot sestavil nov kabinet.

Novi francoski ministri so naslednji:

ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve, Edourad Herriot;
justični minister, Rene Renoult;
finančni minister, Anatole de Monzie;
mornariški minister, Rene Renault;
trgovinski minister, Louis Louceur;
minister za notranje posle, Camillo Chautemps;
minister za delo, Louis Pasquet.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	$ 9.45	Lir	100	$ 4.05
Din.	1,000	$ 18.60	Lir	200	$ 7.80
Din.	2,500	$ 46.25	Lir	300	$11.40
Din.	5,000	$ 92.00	Lir	500	$18.50
Din.	10,000	$183.00	Lir	1000	$36.00

Za pošiljatve, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške $1.—.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za $25. ali manjši znesek 75 centov; od $25. naprej do $300. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street — Phone: CORTLANDT 4687 — New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamore imenovati banka.

Promet v letu 1925 je znašal $3,992,673.47, v besedah: — trimilijone - devetstodevetdesetdvatisoč-šeststosedemdesettri dolarjev in 47 centov.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, *president.* Louis Benedik, *treasurer.*

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto* $7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto* $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

"O TO SO VSI, O VSI SO ČASTIVREDNI.. ."

S to globoko ironijo je označil Antonij Cezarjeve sovražnike, ko je govoril ob njegovem truplu.

V največji meri jim je priznal častivrednost, tako visoko jih je počastil, da je začel rimski narod uvidevati, da so sploh breg vsake časti in sploh brez vsakega značaja.

Tudi o naših suhačih bi se lahko reklo: "O to so vsi, o vsi so častivredni. . ."

Ugledni možje, zavzemajoči visoka mesta, kremen značaji — na kolena pred njimi in kadilnico v roke.

To naj bo kratek predgovor članka, ki smo ga te dni čitali v nekem newyorškem listu.

Članek se glasi: —

— Amerikance je težko pridobiti za osemnajsti amendment, to pa zato, ker ga uradniki, ki so prisegli, da se mu bodo pokorili ter ga udejstvovali, sami kršijo.

— Med te kršilce pa ni prištevati samo navadnih policistov, suhaških špijonov, občinskih uradnikov itd. Med te kršilce spadajo najuglednejši uradniki dežele. V listu "Dearborn Independent" se je zavzel člankar L. Benson za prohibicijo. V njegovem članku so posebno zanimivi naslednji odstavki: —

"Med prohibicistom in resničnim prohibicistom je velik razloček, posebno v politiki. Pokojni predsednik Združenih držav Mr. Harding, je bil v oficijelnem oziru suhač, v resnici je bil pa vse nekaj drugega. Ker je tvoril posebno poglavje v zgodovini Združenih držav, se sme o njem razpravljati v tem oziru, kljub temu, da je že zdavnaj mrtev in kljub pravilu, da se ne sme o mrtvih drugega govoriti kot dobro.

"Mr. Harding je bil tak suhač, kakoršnih je na milijone v tej deželi. Ni se branil dobre kapljice, pri tem je pa trdno veroval, da je suhaška postava nekaj izbornega. Glavnemu odvetniku Antisalonske lige, Wayne B. Wheelerju, je večkrat rekel: — 'Wayne, nikar ne pridigujte toliko o prohibiciji in o njenih dobrih lastnostih. Saj vendar vem, da pijača škoduje narodu in da je treba pijačo odpraviti.' Ko je pa Wheeler Hardingu svetoval, naj preneha piti, češ, da daje slab vzgled ameriškemu narodu, ga ni mogel bolj reformirati kot le toliko, da se je sempatam za nekaj časa odrekel pijači. Popravici rečeno, pil je do časa, dokler se ni bil par tednov pred svojo smrtjo odpravil v Alasko.

"Medpotoma je imel v Denveru govor, v katerem se je strahovito zavzemal za prohibicijo. Po tistem govoru se je zbal samega sebe ter je sklenil, da ne pokusi niti kapljice več. Neki newyorški časnikar je bil poslal svojemu listu tozadevno brzojavko, ki je bila natisnjena pod naslovom 'Harding je prenehal piti'. Ni bilo pa niti enega dne, da bi se Harding v javnosti ne zavzemal za prohibicijo. To je moral storiti, kajti prohibicija je bila postava in on je prisegel, da bo postavo izvajal. Žalostno, da je bila prohibicija uveljavljena pod tako nesrečno zvezdo kot je bil Harding."

Kdor prečita ta članek mora nehote vzklikniti: — Koga naj poslušam? Komu naj se pokorim? Koga naj smatram za uzor pravovernega Amerikanca?

V Opatiji

zgradi "Italia Redenta" otroški azil na zemljišču, katero da temu društvu na razpolago municipij. Najbolj goreč za širjenje italijanstva in potujčevanje jugoslovanskih otrok je sindaco odvetnik Peršič.

"Prvi Malijanski dan" v Materiji so imeli o kresu, ko se je ustanovil fašij. Prišli so odlični gospodje, med njimi fašistovski deželni podtajnik Nino Petrič in dr. Ralbo iz Podgrada. Slednji je priporočal drugrodcem. da naj se izkažejo vredne, da pripadajo veliki fašistovski družini, za to naj si očistijo svoje duše in preženejo iz njih preteklost . . .

Najbrže bi ne bilo napačno, če bi si tudi znani gospod Balbo malce očistil svojo dušo!

Dopisi.

East Worchester, N. Y.

Parkrat sem že naočnike nataknil, ker bolj slabo vidim, da bi zagledal kak dopis iz tega kraja, pa nič in nič. Izgleda tako kot da bi ne bilo tukaj nobenega Slovenca, pa nas je kakih dvesto v Otsego County. Res, da smo sami farmerji, pa bi se kljub temu lahko kateri oglasil. Dela imamo obilo, pa vseeno najdemo dosti časa za zabavo. Celo zaplešemo in zapojemo včasih, toda to se zgodi le tedaj, ko ga imamo malo pod kapo. Vsak ima še kaj dobrega domo. Ko sem bil zadijič v mestu Oniana, mi nekdo položi zadaj roko na ramo, in ko se ozrem, opazim rojaka iz Fly Creeka. Po pozdravnih besedah mi sporoči, da bo v nedeljo dne 25. julija pri Jack Stegenu velika reč. Tedaj bo namreč njegov god in v ta namen bo spekel na ražnju velikega janca. Umevno je, da bo prišel tudi Martinček s harmoniko. Čim več nas bo, temlepše in prijetnejše bo. Tudi jaz bom šel, kljub temu, da sem že precej v letih. Tudi Petra Zgago povabim, naj pride. Pred kratkim je pisal, da ni v Ameriki okroglih in rdečeličnih deklet. Sem naj pride, pa bo videl, kakšne so. Tukajšnja dekleta se najejo žgancev, kislega zelja in kranjskih klobas ter ne živijo samo od kendyja kot ponekod po Ameriki. V splošnem so tukaj farmarji jako dobro počutimo. Pečamo se večji del z živinorejo.

Pozdrav za danes, pa prihodnjič kaj več.

Naročnik.

Gowanda, N. Y.

Ker že dolgo ni bilo nikakega poročila iz te naše male naselbine v listu G. N., sem se namenil jaz nekoliko poročati, kako tukaj živimo.

Kar se dela tiče, je primeroma še dosti dobro, le plače so v primeri z draginjo bolj nizke tako da je delavcu težko kak groš prihraniti.

Društev imamo dvoje in sicer eno J. S. K. J. in drugo S. N. P. J. O napredku ni mogoče veliko misliti, ker kar nas je tukaj starih smo vsi zavarovani, novih pa sem nič ne pride. Smo pa toliko bolj agilni letos za naš že pred osmimi leti započeti S. D. Pogodbo zanj smo dne 15. julija podpisali in stavbenik prične z zgradbo prihodnji teden, tako da bo v mesecu oktobru, ako bo šlo po sreči, dodelano. Od leta 1918 smo pomalem zbirali prispevke v ta namen, tako da smo do konca leta 1925 imeli komaj polovico svote prihranjene. Po novem letu 1926 pa smo z večjo eneržijo pričeli s prodajo delnic. Pri tem delu so nam šli naši rojaki in rojakinje hvale vredno na roke ter nas povsod prijazno sprejele in se s kupovanjem delnic povoljno odzvali. Takoj nato je začel direktorij na svojih sejah razmišljati o kakih prireditvah v ta namen. Prvi izlet ali piknik je bil določen na dan 29. maja v prijaznem Mentleyevem sadovnjaku. Bil je to kot nalašč krasni dan. Jablane vse v najlepšem cvetju. Pod njimi je bil prirejen tlak za ples, kjer so se pridno sukali mladi pari na povelje muzikanta Samsona in prostovoljnih pomagačev. Mi stari smo pa pridno sukali mrzle klobasice da so postale vroče, drugi so se ukvarjali s sladoledom, tretji pa z več vrst mokroto. Jože iz Milles St. je na dražbi prodal petelina in njegovo družico, gospodinje pa so prodajale žrebe za krasen šopek cvetlic, kar je pripomoglo, da je bil uspeh popolnoma zadovoljiv.

Drugi še bolj povoljen piknik je bil dne 4. julija, tretji pa bo dne 25. julija, ravno na istem prostoru.

Omeniti moram. da so nam k uspehu zadnjih dveh piknikov veliko pripomogli rojaki in rojakinje in tudi nekoliko bratov Hrvatov iz Buffalo, ter naši rojaki iz So. Daytona, katerim izrekamo najlepšo zahvalo.

Vabimo pa zopet na prihodnji piknik dne 25. julija, ako vam je le mogoče nas zopet posetiti. Kadar boste mogoče v položaju, kakor smo sedaj mi, bodemo vam tudi mi vedno na razpolago.

Hvalo in priznanje pa se mora dati našim domačim rojakom in rojakinjam za tako lep sprejem kadar smo vas obiskali na vaših domovih. Hvala za tako lepo mirno in v resnici bratsko obnašanje na naših prireditvah. Le tako naprej!

Ker je pa nas ravnateljev delo jako težavno, posebno pa še sedaj, ko se pričenja z zgradbo, in ker nam še nekoliko primanjkuje denarja, vas prosimo, da bi nam kar največ mogoče pomagali v vseh ozirih posebno pa v denarnih, da nam ne bo potreba veliko posojila iskati. Saj to bo Dom nas vseh. Tu se bodemo zbirali skupno na svojem v naših prostih urah, in ako ostane sloga in bratstvo med nami kakor dosedaj, bodo prihajali tudi drugi narodi k nam ter nam pomagali, da bomo dobivali plačilo za naše trudapolno delo.

Nasvidenje torej dne 25. julija na pikniku.

Karl Strnisha.

S pota.

Ob času Evharističnega kongresa v Chicagu je bila tudi znamenita razstava. Razstavljeni so bili razni spominki iz dob misijonarjev in druge podobne zanimivosti. Razstava je bila v posebni dvorani na obrežju velikega Michigan jezera. Na nji je bilo videti vsakovrstne stvari: razkošne in bogate plašče, štole, kelihe, monštrance itd. Ljudstvo jo je trumoma hodilo posečat. Poseben oddelek je bil posvečen spominu misijonarjev. Tam je bilo videti razno indijannske orodje in orožje, godala, obleke itd.

Mene je bil nekdo pravočasno opozoril, da bi tudi jaz razstavil, kar se je ohranilo od raznih slovenskih misijonarjev in se nahaja v moji zbirki S tem namenom sem bil tudi prišel kake štiri tedne prej v Chicago.

Po nekem opravku sem šel mimo cerkve sv. Štefana. Po petju, ki je prihajalo iz cerkve, se mi je zdelo, da se vrši ravno Blagoslov. Da ne bi motil v molitev zatopljenega ljudstva, nisem hotel odpirati vrat. Tudi neko družino iz Bradley, Ill., ki je hotela notri, sem opozoril, naj rajši počaka, češ ,da bi se ne spodobilo motiti božje službe.

Tako smo čakali, da je pričelo ljudstvo vreti iz cerkve. Neki rojak, kateri je bil prišel s Severozapada, mi je povedal, da je v fari sv. Šterfana misijon ter da bo po večernicah pridiga samo za poročene moške. Ko se tako pogovarjava, se obregne obme neka črnooblečena klepetulja ter me nahruli z besedami: "Ti si prišel sem, da nas boš v cajtenge dal!" Ko sem ji rekel, da je pregrda, da bi jo dajal v časopise, je začela kričati ter mi očitati vsakovrstne stvari. Pozneje sem izvedel, da je to Mrs. Kremesec, žena onega Martina Kremesca, ki je v Chicagu že v pregovoru in je uzor vse klepetavosti. (On namreč vedno dokazuje, da ima svojo sivo glavo že 40 let v Chicagi in mu je zabavljanje čez Glas Naroda vedno na jeziku). Izvedel sem, da je bila v bližini Kremesecove hiše pred nedavnim postavljena nova policijska postaja in da je na tej postaji kot ena prvih gostovala Mrs. Kremesec. Tudi njen gospod soprog je dobro znan čikaškim Slovencem. Pred leti je namreč hodil od hiše do hiše ter s polo pobiral podpise zoper miroljubnega moža Rev. Kraševca. Toliko časa je intrigiral proti njemu, da ga je pregnal iz fare. Ko sem vse to premišljeval, posebno pa že dvanajst let trajajoče Zakrajškove napade name, sem se premislil in sklenil, da ne bom razstavil svoje zbirke na razstavi.

V dneh Evharističnega kongresa sem srečal družbo znancev, ki so mi povedali, da gredo na javni shod. Nehote sem se jim pridružil, češ, saj je javni shod in se mi ni treba ničesar bati. Nastopili so razni govorniki iz starega kraja ter pojasnjevali razmere, kar je moralo vsakomur ugajati. Naenkrat me pokliče vratar, češ, da hoče nekdo izven dvorane z menoj govoriti. Odpravil sem se proti vratom. Naenkrat nekdo nekaj vrže za menoj, odzgoraj pa zaslišim psovke: "Odpadnik, izdajalec" jtd. Psovke je metal J. Jerič, "urednik" Zakrajškovega lista. Pri vratih me je čakal neznan človek, ki me je odvedel v neki lokal preko ceste ter mi povedal, da ne smem več v dvorano. Proti neotesanim surovinam bi sicer lahko protestiral, ker je bil shod javna zadeva, pa sem se premislil.

Tudi ta dogodek me je tudi napotil, da nisem razstavil spominkov, ki jih imam od raznih misijonarjev. V moji zbirki je miza iz cedrovine, katera je služila prvim našim misijonarjem, da so postavljali nanjo mali lični oltarček. Imam tudi dva spominska keliha, kojih eden je bil darovan misijonarju Pircu v Ljubljani; celo kopico rokopisov, napisanih v čipeva indijanskem narečju; prvo pismo, ki ga je škof Baraga pisal v staro domovino misijonarju Buhu; prvo pismo, ki ga je misijonar Lavtižar pisal svojcem v domovino; več finih na platno slikanih slik, ki so krasile borne cerkvice med Indijanci; zaboječek z lastnoročnim podpisom pokojnega Buha, v katerem je imel pokojnik spravljene svoje slikarske potrebščine; več zemljevidov, katerih so se posluževali misijonarji na svojih potih; sveto Pismo v slikah, katerega so se posluževali misijonarji, ko so učili Indijance božjo besedo. To in še marsikaj drugega bi bilo razstavljeno. Vse to imam skrbno shranjeno ter sem pripravljen pokazati onim, ki jih zanima.

S pozdravom

Matija Pogorelc.

East Norwalk, Conn.

Kakor je bilo že pretekli teden poročano, je priredil "Slovan" (v mislih imam namreč vrlo pevsko društvo, ki je znano pod tem imenom) izlet ali piknik na posestvu Mr. Pirnat-a v East Norwalku, Conn. — Prireditev ni bila splošna, pač pa bolj intimna zabava Slovanovih pevcev in povabljenih prijateljev. Kjer je drugod nepotrebno omeniti in kar je samoposebi razumljivo, naj tukaj na prvem mestu povem, da je bil s "Slovanom" to pot tudi njegov pevovodja, Mr. Ivan Adamič. —

Kako je naš dični "Slovan" privandral na veselični prostor, natanČno ne vem, čul sem pa, da so se pripeljali pevci s parnikom v Connecticut. Okoli enajstih dopoldne, ko se je nahajal parnik s 'Slovanom' na krovu, baš na "visokem morju", je pričelo treskati in grmeti in ulila se je ploha, ki je obetala drugi vesoljni potop. Katastrofa bi bila morda tudi nastala, da ni rešila človeštva pričujočnost duha Slovanovega pevovodje Mr. Adamiča in njegovih pevcev. In kaj so naredili? — Razjarjenemu Neptunu v brk so zapeli pesem o našem morju, ki bilo nekdaj je slovansko in po katerem je vozil slovanski rod svoj hrastav brod. In Neptun je vzdignil svojo trioglato ost, pomiril valove ter se odpravil nazaj v svojo stekleno palačo na morskem dnu, kjer ga je že nestrpno pričakovala njegova kraljičina. — Omenil sem že, da mene ni bila na tej, avantur polni pomorski poti, ker sem se dan prej odpeljal z vlakom v Connecticut ter prenočil pri čislani Premruovi obitelji. — To, kar sem tu zapisal, je podano samo po ustnem izročilu; povedal sem tako, kakor sem pač slišal. Ker so pa viri tega izročila verodostojni, zato verujmo in ne dvomimo!

Slovanova zabava je bila v resnici zabava. Mr. in Mrs. Pirnat sta storila vse, kar je bilo v njuni moči, da bi bilo gostom čim udobnejše na njihovem vrtu. Človeški samopašnosti na ljubo je moralo nebroj piščancev žrtvovati svoje mlado in nadebudno življenje. — Klet je bila založena od vrha do tal in menda ni nihče žejen odšel. Na povabilo Mr. Padarja sem stopil tudi jaz v svetišče, kjer mi je Mr. Pirnat postregel z izborno kapljo, ki pa je imela toliko "kika" da jo je bilo treba zaliti s steklenico sifona, sicer bi bila nevarnost ognjà. — Slovan je uveljavil našo lepo pesem v vsej njeni lepoti. S svojega bogatega programa nam je zapel mnogo lepih pesmi, med katerimi je meni najbolj ugajala ona o mlinarju. Ne vem, morda ni najlepša; morda je najlažja, najmanj komplicirana in najenostavnejša, a vem, da je najbolj ljubka. Vsaj za moj okus! Okusi so pa različni.

K sklepu naj mi bo dovoljenih še par vrst o 'Slovanu'. — V New Yorku imamo več pevskih društev in pevskih zborov; eni živijo in uspevajo; drugi so živeli in so se preživeli; poleg petja imajo vsi svoje gotove politične in verske tendence ter svoje cilje, za katerim gredo in katerim služijo. — "Slovan" pa goji — vsaj kakor je videti — samo slovensko pesem in ničesar drugega. Kot se zdi, se ravna po onem lepem srbskem geslu: — Brat mi mio, koje vere bio! — In tako je prav! Dokler se bo teh smernic držal, mu je tudi uspeh in življenje zagotovljeno. Politike, političnih 'velmož' in političnih razočaranj imamo ameriški Slovenci več kot dovolj. To je poglavje zase s trpko in ironično zgodovino, o katerem ne bom tukaj razpravljal. Društev, ki goje samo kulturo, imamo pa ameriški Slovenci malo, toda med temi pa zavzema častno mesto dični newyorški Slovan! Naj to svoje mesto i v bodoče odbdrži; naj ne krene s te poti; naj bo i v bodoče toleranten in liberalen in naj veruje v svobodo prepričanja in vesti, pa bo dobro vozil. — Slovan je skromen in se ne sili nikjer v ospredje, in prav zato je tem večji. Kvaliteta in moralna višina pevcev in njihovega pevovodje je že vstisnila Slovanu svoj poseben, karakterističen in karakteren žig, katerega upamo, da mu nihče več ne izbriše!

Poročevalec.

Forest City, Pa.

Dne 24. julija ob treh popoldne se bo vršila v slovenski cerkvi sv. Jožefa sv. Birma. Birmoval bo ljubljanski knezoškof A. B. Jeglič. To naj blagovolijo vpoštevati vsi slovenski staroši v Forest City in okolici, ki imajo za birmo pripravljene otroke.

Pozdrav!

Poročevalec.

Kako zaslužiti brez truda $5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsak teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% $5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot $5.—.

Poleg tega imate na strani $260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računate v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Poglavje o današnji mladini.

Srečala se se mladenič in mladenka. Ona je bila lepa kot solnčna zarja, on pa bogat, da ni vedel kam z denarjem.

Ljubila sta se en dan in eno noč, dva ni in dve noči ter polovico tretjega dne.

Tedaj je napočila ura ločitve.

Ona je morala k svojim staršem, on je pa imel važen opravek v mestu.

Ves potrt in žalosten jo je spremil na kolodvor. In medpotoma sta se zmenila, kdaj se boste vzela, kakšno balo bo ona imela in kakšno hišo ji bo kupil. No, sicer pa, bila sta že tako ali tako kot mož in žena.

Vlak je prisopihal. Napočila je ura ločitve. Objemov in poljubov ni bilo ne konca ne kraja.

Spremil jo je v vagon ter jo še enkrat prisrčno objel in poljubil. Solze so njemu in nji curkoma vrele iz oči.

Vlak se je začel pomikati naprej, on je stal ves potrt in uničen na peronu. Naenkrat, se odpre okno oddelka, v katerem je ona sedela.

Globoko se je sklonila ter zaklicala:

— Hej ti, kako si že rekel, da ti je ime? . . .

On ji je nazaj zaklical svoje ime ter se pri tem spomnil, da jo je pozabil vprašati odkod je in kako se imenuje . . .

*

Živela sta prijatelja Peter in Pavel, ki sta imela strašno hude žene.

Pa se je primerilo nekoč, da sta se se vračala skupaj z dela. Cesta je bila široka, in na newyorških cestah je vsepolno avtomobilov. Za avtomobile se pa nista brigala. V prijateljskem pogovoru sta šla preko ceste. Naenkrat strašno zatrobi avtomobilska trobenta. Toda bilo je prepozno. Petra je zadel velikanski truk ter ga povozil do smrti. Če bi ne bil Pavel hitro odskočil, bi ga doletela ista usoda. Za las je manjkalo, da tudi njena ni.

Ves preplašen je prišel Pavel domov ter povedal svoji ženi, kaj se je zgodilo.

Žena, kot so vse sitne in nepremišljene ženske je rekla: — Prav mu je, zakaj pa ni malo bolj hitro stopil.

Petra so pokopali, in vršila se je dolga obravnava med vdovo in kompanijo.

Vdova je zmagala. Kompanija ji je morala plačati dvajset tisoč dolarjev odškodnine.

Ko je Pavlova žena to izvedela, je nahrulila svojega moža rekoč:

— O ti prokleta šema! Kam se ti je pa tako mudilo? Ali nisi mogel iti malo bolj počasi, tako počasi kot je hodil Peter . . .

*

Na javnem shodu se je drl kandidat za župansko mesto:

— Če hoče imeti občina novo šolo, — izvolite mene. — Če hoče imeti občina nove ceste, izvolite mene. — Če hočete pospešiti živinorejo, izvolite mene. — Če hočete imeti dobrega občinskega bika — izvolite mene . . .

*

Dosedaj se me še ni lotilo domotožje, toda mislim, da še me bo.

Enkrat se bom vseeno odpravil. Le dve stvari se moreta zgoditi: ali me bodo obesili ali pa za ministra imenovali.

Toda tudi to dvoje človek radrizkira, samo da vidi po dolgih letih domovino.

*

Kot obešnjak bi bil že vsaj po Kovertovem mnenju jako simpatičen, kot minister bi pa tudi ne delal blamaže svojim tovarišem.

*

Zaljubljenec je prisegal svoji izvoljenki:

— Zate bi vse storil, zate bi šel v pekel.

Ona se je nasmehnila rekoč:

— To je lahko reči. Praviš, da bi zame vse storil, da bi šel zame v pekel. Dokaži mi, dokaži.

In zaljubljenec je zašepetal:

— Poroči se z menoj! Postani moja žena.

Razvoj zemeljskega prebivalstva.

Monakovski vseučiliški profesor A. Fischer je napisal zanimivo razpravo o razvoju zemeljskega prebivalstva v povojnih letih. V naslednjem prinašamo njegove glavne zanimive izsledke.

Sredi 1914 se začenja velika, po svetovni vojni povzročena motnja v razvoju prebivalstva, ki je trajala v splošnem do konca 1920, v svojih zadnjih lokalnih potekih (zlasti v vzhodni Evropi) celo do 1923. Prebivalstvo Francije, Belgije in Srbije začenja že 1914 padati, prebivalstvo Nemčije, Avstro-ogrske, Rusije in celotne Evrope šele 1915. Nasprotno se je stanje prebivalstva v Angliji in Italiji ohranilo na isti višini še 1917. (V obeh deželah so se sicer ob in po izbruhu vojne mnogi vrnili domov). Medtem je prebivalstvo izven Evrope (izvzemši Ameriko in Avstralijo, kjer se je priseljevanje zmanjšalo) precej neovirano naraščalo in začetkom 1918 je prebivalstvo v primeri z letom 1914 kljub tri in pol letni svetovni vojni zrastlo za 26 milijonov. Šele hripa v letu 1918 zniža prebivalstvo: in sicer, ker se je bolezen prenesla v zdravstveno najbolj zaostale pokrajine Azije (zlasti v angleško Indijo), kar za ogromno število 20 milijonov. Medtem so se pričele tudi katastrofalne izgube na prebivalstvu v Rusiji, ki so, skupno s trajanjem hripe, 1919 povzročile nadaljnje nazadovanje za 7 milijonov. Ogromne vojaške izgube v svetovni vojni (13 milijonov), ena stoštiridesetina vsega človeštva, se zdi, da ne samo absolutno, ampak tudi relativno prekašajo izgube v vseh večjih vojnah preteklosti. Direktne vojne izgube v vseh vojnah 19. stoletja skupaj znašajo samo 4 milijone. Po svojih posrednih vplivih na razvoj prebivalstva zaostaja pa svetovna vojna za tridesetletno vojno in najbrž še za vrsto drugih vojn. Za to dejstvo se imamo zahvaliti medicinskemu napredku.

V letu 1920 zraste zopet prvič prebivalstvo vsega sveta, in sicer pridobi Evropa 2, zemeljsko prebivalstva pa 7 milijonov. Leta 1921 se zviša prirastek na 11 milijonov in se ustali od leta 1922 dalje na 13 milijonov, t. j. 2 odstotka (v Evropi na 4 milijone, t. j. 8 in pol odstotkov). V zadnjih predvojnih letih pa je znašal prirastek v celoti 16 milijonov, t. j. 9 odstotkov, in v Evropi 6 milijonov, t. j. okroglo 13 odstotkov. Toliko v primero.

Dočim je celotno prebivalstva sveta sredi 1925 za 62 milijonov večje od leta 1914, je Evropa sedaj šele dosegla svoje tedanje prebivalsko stanje. Razdelitev je pač drugačna. V Sovjeski Uniji je prebivalstva že za 9 milijonov manjše v Franciji za 1 in tretjino milijona, v Poljski za tri četrtine milijona, na Latiškem za 600 tisoč, v sedanji Avstriji za 300 tisoč, na Litovskem za 200 tisoč kot sredi 1914. Sicer je pa povsod večje, in sicer v sedanji Nemčiji in Angliji za čez 2 milijona, v Italiji sedanjega obsega za okroglo 2 milijona, na Nizozemskem (tu le naravna razmnožitev!) in v Grčiji (zopetno vračanje iz Male Azije) za 1 milijon.

Če pogledamo na razvoj prebivalstva v povojnih letih, nam pade v oči najprej močno naraščanje števila rojstev v deželah, ki so se udeležile svetovne vojne. V nekaterih deželah, med temi Anglija in Francija, se vsota iz l. 1913 prekorači, druge, med njimi Nemčija, ne dosežejo čisto predvojnega količnika. Razloge za to naraščanje imamo iskati tudi v negativnih činiteljih, da je število smrtnih slučajev v primeri z 1913 manjše, da je število porok v povojnih letih izredno naraslo (porok, ki so v vojnih letih izostale). Prirastek rojstev v prvih letih po vojni je torej le zamujena statistična korektura razvoja prebivalstva zlasti za zadnji dve leti vojne.

Razvoj prebivalstva v povojnih letih pokaže šele 1923 in 1924 svoje pravo lice, ki pa je za evropske narode v splošnem in posebej za germanske prav malo prijazno in ugodno. Ugodno je kvečem večje število rojstev kot smrtnih slučajev. V najnovejšem času izkazuje trojica južnoromanskih narodov, Italija, Španija in Portugalska, upoštevanja vredno upornost in silno število rojstev. Z znižanjem smrtnih slučajev se je v Španiji dosegel primeren prirastek, da, celo Francija je dosegla upoštevanja vredno izboljšanje letnega prirastka. Za Francijo je treba pripomniti, da gre njen neugodni prebivalski razvoj na račun izvanrednega umiranja (kar je za kulturno državo kot je Francija zelo čudno) in na račun nizkega števila rojstev.

Od germanskih dežel ni imela Anglija 1924 in Švedska že 1923 nič večjega števila rojstev kot Francija. (Škotska je v tem oziru izjema), pač pa imajo precejšnji prirastek, ker je število smrtnih slučajev zelo majhno. Prirastek v Nemčiji je znašal v letu 1923 7 odstotkov, za leto 1924 pa 8 odstotkov; če bi bila umrljivost tako velika kot v sedanji Franciji, bi se prirastek zmanjšal na 4 odstotke.

Prebivalsko najbolj zdrava dežela je že nad deset let Nizozemska. Posrečilo se ji je doseči prirastek 25 odstotkov, ki ga nima nobena dežela enake civilizacijske višine. Umrljivost je potisnjena pod 10 odstotkov. Leta 1923 je znašala celo 8.9 odstotkov.

TRIINPOL MILIJONA FRANKOV ZA EN GOBELIN

Na dražbi v Parizu so prodali gobelin iz mesta Beauvais za svoto 1,652.000 frankov. Trije stoli v slogu Ludovika XV. so šli za 1,222,000 frankov; pisalna miza iz iste dobe je dala srečnemu lastniku 585,000 frankov, neki drug gobelin je dal 444.000 frankov.

IZBOREN KONJ — DIRKAČ

Na sliki vidite enega najboljših konj-dirkačev Man o'War. Poleg njega je njegov lastnik Samuel D. Riddle. Ko je bil konj star tri leta, je prehitel vse svoje tekmovalce.

ŠOLSKI PROBLEM V ISTRI

Tržaški listi so objavili poročilo poslanca Mracha, pokrajinskega fašistovskega tajnika za Istro, ki ga je imel na znanem fašistovskem kongresu v Puli. Zanimivi so predvsem odstavki o učiteljstvu in o sodelovanju šole in fašja. Poročilo pravi med drugim:

— Natančne in izrazite oblike, ki jo je dal šolskemu vprašanju minister Fedele, se morajo predvsem zavedati vse oblasti, ki vodijo ljudskošolski pouk v naših krajih, tako da vtisnejo nacionalističnemu procesu hitrejši tempo in globlji razvoj, ne da bi se dale ustavljati pred formalnimi oziri, ki bi to delo lahko ustavljali, ako ne celo preprečili. Radi tega se hočemo dotakniti točke, ki se mora po našem mnenju z vso onergijo rešiti: namreč vprašanje drugorodnih učiteljev. Znano je, da se je mnogo starih slovanskih učiteljev obdržalo v službi in da se jim je poveril pouk italijanščine, čeprav je morda to odredbo narekoval kak čut pravičnosti, se je pokazalo, da se je prečesto pretvorila v resno oviro za dosego svrhe, ki jo je stavil fašistovski režim nacijonalni šoli v naših krajih. Moramo sicer priznati, da so se šolske oblasti potrudile, da izključijo elemente, ki so svojo učiteljsko misijo izrabljali za šuntanje slivenskih mas, to sami vemo, da veliko onih, ki so ostali v službi, uporabljajoč vse predpise previdnosti, nadaljuje svoje zastrupljevalno delo in to ravno v krajih, ki so bili doslej manj dostopni italijanskemu duhu.

Gotovo so med njimi častne izjeme: so namreč slovanski učitelji, ki se odkrito in lojalno trudijo, d aasimilirajo jezik in duh in da vcepijo italijanski jezik in duh tudi otrokom ,ki so jim poverjeni. Ampak kolikor hvalevredne so te izjeme, so vendar le izjeme. Velika večina učiteljev, ki so še ostali v službi, se ali udaja novi mrazmeram s pravim nasprotujočim duhom, ali dela to v najboljšem slučaju z nekakim pasivnim mehanizmom, od katerega si moremo le malo dobrega obetati za svrhe izdatne italijanske vzgoje drugorodnih otrok. Učijo jih čitati, pisati in računati, toda italijanske duše, ljubezni, ponosa naše dežele ne morejo vcepiti svojim učencem, ker so oni sami nepoboljšljivo brez njih. So torej novi in vedno novi navali svežega naraščaja, ki raste pod italijansko zastavo, a to še nadalje odteguje naši kontroli in našim podeželskim masam bo vtisnjene premalo italijanske fiziognomije.

To je torej problem, katerega se mora lotiti fašizem. Ravno tako, kakor si prizadeva, da ustvari v mladih generacijah nove Italijane, tako mora ustvariti v mladini iz drugorodnih krajev predvsem Italijane. To mora biti prva naloga šole, to je ena najbolj nujnih nalog istrskega fašizma. —

V to svrho zahteva referent sodelovanje, in sicer najtesnejše sodelovanje učiteljstva s fašisti. — V naših krajih, kjer je etniška dolžnost še problem, se mora smatrati vsako protifašistovsko stališče kot protidržavno in temu primerno morajo pristojne oblasti tudi nastopati proti nasprotnikom fašizma. —

Tako govori italijanski poslanec, član absolutno vladajoče stranke, v času, ko naj bi Jugoslavija odobrila beogradske in nettunske konvencije. . .

SUMLJIVI PAPIR

Bankir Meier je dobil na vrtu listič papirja. Bil je natančen in podroben načrt njegove pisarne; do pičice natančno so bila označena vrata, stopnišča in hodniki; pri vratih je bilo zapisano, ali se odpirajo na znotraj ali na zunaj, okna so imela označbo širine, zapisano je bilo, kako dalež je od vrat do stopnic. Meier ves prestrašen, pripoveduje opoldne družini, kaj je našel: "Vlomilci hočejo in so si napravili načrt." — "Saj ni tako hudo," je rekla najstarejši hčerka, "moj prijatelj bo jutri v tvoji pisarni mene zasnubil. Bal se je da ga bodo odc vrgli in si je vse natančno zarisal.

Če vaš otrok ne raste tako kot bi moral?

Če je suh, če ima udrte oči, če se ne zanima za igro in ne napreduje v šoli, vam je to dokaz, da otrok potrebuje hrane. Ko se zdravniki preiskovali šolske otroke, so pronašli, da je kondenzirano mleko dragocena hrana za otrokovo zdravje. Taka hrana je Bordenovo Star ali Magnolia Kondenzirano Mleko.

Pripravite jim Bordenovo Star ali Magnolia Kondenzirano Mleko po raznih navodilih, naprimer pudinge, kustarde, paje, polivke, kekse in dezerte ali druge jedi, ki zahtevajo mleko in sladkor. Če jim prijata čokolada ali kakav, se poslužite Bordenovega Star ali Magnolia Mleka. Namažite ga na kruh, kekse ali piškote. Dajte ga jim na ta ali oni način. Poskušajte ga v svoji kavi. Bordenovo Star ali Magnolia Kondenzirano Mleko da kavi bogat, izrazit okus.

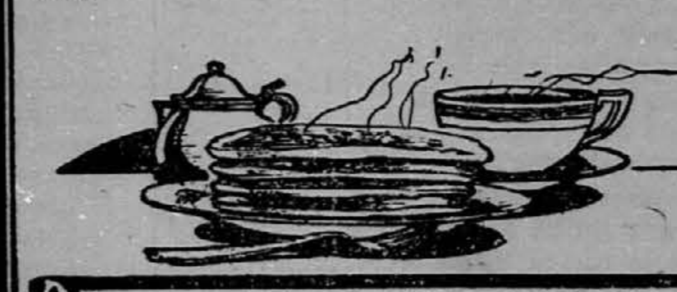

BREZPLAČNO

Če hranite labelne s kan, dobivate dragocene predmete. Za 115 labelnov dobite naprimer ščetko in glavnik kot sta naslikana spodaj. Darila vas ne bodo stala nič. Vse, kar je treba, je hraniti labelne s kan. Pojdite v bližnjo premijsko trgovino, ki so navedene spodaj, pa izberite, karkoli potrebujete za svoj dom.

Hranite labelne za dragocena darila.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street, near Duane Street
426 West 42nd Street, Near Ninth Ave
1427 Third Avenue, near 80th Street
61 East 125th Street, near Madison Ave
BRONX, N. Y.
578 Courtlandt Avenue, near 150th Street
BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue, near 4th Avenue
2 Sumner Avenue, near Broadway
41 Nevins Street, near Livingston Street
LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue, near 4th Street
JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street, near Newark Avenue
584 Summit Avenue, near Newark Avenue

Jugoslavia irredenta.

Občinski komisar v Trstu.

Generalni podtajnik Ricci čisti Trst in mu hoče dati pravega fašistovskega življenja. Občinski zastop v Trstu ne odgovarja duhu sedanje prerojevalne dobe, zato slede te dni demisije občinskih svetovalcev po vrsti in v kratkem času bo imenovan komisar, ki bo užival polno zaupanje nacijonalne vlade.

Kaj je vse mogoče.

Rimska "Tribuna" in tržaški "Piccolo" sta istočasno očitala župnemu uradu pri Sv. Ivanu v Trstu protitalijansko propagando in objavila sta nekatere okrožnice s podpisom svetoivanskega kaplana Milanoviča. Župnik in kaplan pri Sv. Ivanu sta protestirala in zahtevala preiskavo, da se ugotovi odkod izvirajo one okrožnice, ki so škodljive mirnemu sožitju obeh narodnosti.

Okrožnice so sestavili italijanski ljudje, ponaredili podpise in pečate z dosti očitnim namenom, da preženejo slovenskega župnika in kaplana od Sv. Ivana.

Hudobni naklep se je izjalovil in pokazal, kako daleč sega sovraštvo do Slovencev v dobi, ko se toliko propoveduje potreba dobrega sožitja med obema narodnostima.

O službenem antifašizmu

piše "Il Popolo di Trieste", ker se reški prefekt noče brezpogojno pokoriti sklepom fašistov v Opatiji. Vodstvo bolniške blagajne za Volovsko-Opatijo imajo v rokah fašisti. Reški prefekt je odredil, da se ima izvoliti redni odbor, s čemur neha funkcija fašistovskega komisarja O. Mora. Fašistom ni to všeč in jezni so postali potem, ko je prefekt odklonil njihovo listo za odbor ter dal sestaviti drugo, na kateri je tudi neki Hrvat, kar je nezaslišano in izzivajoče.

Fašisti iz Opatije groze reškemu prefektu v svojem glasilu in mu dajejo razumeti, da se mora vršiti le fašistovska volja, katero morajo politični funkcijonarji brez ugovora izvrševati.

Postojnska jama

dobi avtonomno upravo, ki bo imela svoj upravni svet 5 članov. Postojna se ima povzdigniti za turistovsko središče Krasa. V ta namen potrebna denarna sredstva bo dala vlada na razpolago.

Gledališki ravnatelj.

Soparen popoldan je bil. Predmestna krčma, kjer so ostajali podeželski vozniki, mešetarji in prekupci, se je praznila. Le na koncu dolge mize, kamor sva sedla z ravnateljem, je obsedel še možic, dobrodušen in v nič zatopljen.

Z ravnateljem nisva mnogo govorila, najbrže iz prepričanja, da bi se oni dedec na vsak način utegnil vplesti v najin razgovor.

In res! Če sva izgovorila dovtip, se je zasmejal tudi on, če sva kako krepko potrdila, je prikimal tudi možak, kakor da je plačan za to.

Končno sva pa le umolknila in to iz same trme in radovednosti, kaj bo začel podjetni možak.

Pa naju korajžno nagovori. — Podeželski naglas je natančno izdajal njegovo ožjo domovino, vsa zunanjost pa poklic presnetega gosta.

— Bo že čas, kaj? Tri bo, ali ne?

Ravnatelj mu prijazno odgovori:

— Ne, midva se ne odpeljeva.

Mož je bil strašno razočaran.

— Torej ne? Ostaneta potemtakem v mestu?

— Da, ve mestu.

— Pa vendar nista iz mesta?

— Da, iz mesta.

— Kaj poveste! Imate trgovino, kaj?

— Ne, trgovine pa žalibog nimava.

Zdaj je bil že precej raztresen, zakaj marsikaj je izvedel, pa le ni nič vedel. Znova je začel:

— Torej nimate trgovine, kakor pravite. No, seveda, saj obrtniku dandanes veliko boljše gre.

— Ne, tudi obrta nimava.

— Tak da ne? Zdaj pa že vem. Službo imate, pa recite, da ne.

— Tako bo, da.

— Pa še državno, meni se je to takoj zdelo. Kje pa, če ne zamerite?

— Jaz sem ravnatelj gledališča.

Zdaj je mož odprl usta, oči pa skoro zaprl: vse lepe sanje, vse blage misli o poštenosti tega sveta, vse nade o dobri ureditvi naših notranjepolitičnih razmer — vse, vse, kar ga je še držalo pokonci, vse se je razkadilo v prazen dim.

Končno pa je rekel:

— In vse to plača država?

— Da.

— Pa sem slišal, da je o počitnicah teater zaprt. In imajo vaši ljudje tudi tačas plačo?

— Tudi.

— Kaj poveste? In vse to plača država? Ni čuda, da so potem taki davki.

Mož se je ravnatelju zasmilil: morda je bila to najhujša novica, ki jo je poštenjak čul v mestu, na deželo bo šel in tarnal ž njo sebi in drugim. Zato mu je na kratko povedal, da to ni tatvina, ne korupcija, da je to kultura, umetnost in nekaj, kar rabimo tako kot božjo besedo. . .

Možak je pritrdil, kakor da ga je razumel, videlo se je, da se celo strinja s kulturo in umetnostjo, ki jo tako rabimo kot božjo besedo.

Pa ga je naenkrat zopet nekaj silno potrlo: obraz mu je šel skoraj na jok in dejal je mrko izpod obrvi:

— In vi ste potemtakem ravnatelj tega gledališča?

— Da, jaz sem pa ravnatelj tega gledališča.

Možakov obraz je postal brez izraza. Izpraznil je čašo, malo pomolčal in vzdihnil:

— No, da, moj Bog, kaj hočemo. . . Tudi taki ljudje morajo menda biai na svetu.

USPEŠNA OPERACIJA

Zdravniki tržaške mestne bolnice so izvršili zanimivo operacijo. Gre za poskus zdravljenja potom prenosa krvi iz zdrave osebe v bolnika. Ta način zdravljenja sicer ni nov. Operacija tržaških zdravnikov je svojevrstna glede na dejstvo, da so jo poskusili pri zdravljenju zastrupljenja krvi, ki ga povzročajo opekline.

V mestno bolnišnico sta bili peljani dve osebi, ki sta dobili zelo močne opekline: kotlar Henrik Mignanelli, ki je ponesrečil pri delu v Lloydovi ladjedelnici, in deklica Ana Dornich, ki so ji staromestni paglavci zapalili obleko. Njuno obupno stanje je napotilo zdravnike, da so sklenili izvršiti važen poskus. Treba je bilo le dobiti dve zdravi osebi, ki bi bili pripravljeni žrtvovati gotovo količino krvi, kar seveda ni bilo tako lahko. Pa vendar sta bili najdeni osebi, ki sta bili pripravljeni za plemenito žrtev. Pri posvetovanju, ki so ga imeli zdravniki, je bil navzoč tudi zdravnik dr. Ivan de Franceschi, ki je prostovoljno izjavil, da je pripravljen žrtvovati za operacijo, ki bi obogatila zdravniško vedo za novo dragoceno izkušnjo, količino svoje krvi. Prenos krvi se je imel izvršiti na Mignanellija. Za malo Ano Dornichevo se je priglasila z istim namenom njena starejša sestra. Popoldne sta bila bolnika prenešena v kirurgični oddelek, kjer je primarij dr. Oliani v navzočnosti primarija dr. Ravasinija in več drugih zdravnikov izvršil važno operacijo. Mali Dornichevi so vbrizgali 90 gr. krvi, ki so jo odvzeli njeni sestri; dr. de Franceschi pa je žrtvoval za Mignanelija celih 300 gramov svoje krvi. Operacija se je popolnoma posrečila in bolnika sta se takoj počutila nekoliko bolje. Zdravniki pa sledijo zdravstvenemu stanju obeh bolnikov z vso paznostjo. — Ako se jim posreči ozdraviti nesrečnika, bo to uspeh, ki bo našel tudi v mednarodnih zdravniških krogih globok odmev.

Odpuščeni delavci.

V Ajdovščini je Brunnerjevo podjetje odpustilo 128 delavcev in delavk. Ostalo je v službi 500 Slovencev, ki pa imajo odslej skrčen dnevni urnik od 8 na 6 ur ter od 6 na 5 delovnih dni.

Odpuščena sta tudi ravnatelj Roesler in inženir Appenzeller. V tekstilni industrfiji je res kriza ali ajdovske odpustitve kažejo v zadostni meri politično ozadje.

IDOL MLADE AMERIKE

Vprašajte ameriške šolarje za najslavnejšega Amerikanca, pa vam jih bo devet izmed desetih odvrnilo, da je to Babe Ruth, znani baseballski igralec. Slika nam kaže tega junaka in poleg njega mladega fanta, ki ga skuša fotografirati.

VELIKE PONEVERBE V BANKI

V Komarnu na Moravskem je nastalo med prebivalstvom veliko razburjenje, ker se je raznesla vest o poneverbah v ondotni banki. Jeseni so vlomili v banko neznani svedrovci ter odnesli več stotisočev. Potem se je raznesla po mestu vest, da je generalni ravnatelj banke Pavel Freistadt brez sledu izginil. Posledica te vesti je bila, da so delničarji in vlagalci navalili na blagajno in zahtevali svoj denar. Uradnikom je pretila nevarnost, da jih razjarjena množica ubije. Zato so poklicali na pomoč policijo, ki je morala banko zapreti.

Po mestu so se širile fantastične vesti. Najprej so ljudje govorili, da je ravnatelj s špekulacijami zapravil nad poldrugi milijon bančnega premoženja in pobegnil s svojim bratom v Rusijo. Zvečer so že govorili, da znaša primanjkljaj šest milijonov kron. Verjetna je verzija, da je ravnatelj najprej zašpekuliral svoje premoženje in šele potem segel po tujem denarju. Špekulacije se niso posrečile in ravnatelj je prišel v velike denarne stiske. Nekega večera je odpotoval iz Komorna, češ, da ima važne opravke v Pragi, v resnici se je pa odpeljal v Bratislavo, kjer je skušal doseči poravnavo. Ker se mu to ni posrečilo, je odšel iz neke bratislavske banke zelo razburjen in brez svršnika, rekoč, da se kmalu vrne. Vrnil se pa ni več.

Poročilo komarnske banke pravi, da je posebna komisija pregledala blagajno in blagajniške knjige ter ugotovila, da nenadni odhod generalnega ravnatelja ni v nikaki zvezi z zavodom. Poročilo veli na koncu, da je bila takoj odrejena inventura zavoda. Izplačila so ustavljena samo za nekaj tednov, nakar začne banka zopet normalno poslovati.

To poročilo ima namen pomiriti prebivalstvo. Uradno poročilo pa ni popolnoma točno. Banka je zaprosila finančno ministrstvo brzojavno za šestmesečni moratorij. To prošnjo je ponovila tudi pismeno. Prošnja je utemeljena s tem, da izkazuje bilanca poldrugi milijon deficita. Nato so bila ustavljena vsa izplačila. Banka je zaprta.

Zdaj je pa točno dognano, kako je prišlo do deficita. Generalni ravnatelj in višji uradniki so špekulirali z devizami na budimpeštanski in dunajski borzi. Špekulacije so se posrečile. Izgube so bile v bilancah za l. 1922 in 1923., naknadno krite. Banka je imela v Budimpešti in Raabu velike terjatve v starih kronah, ki jih je izkazala v bilancah v čeških kronah. Vse kaže, da bo morala banka popolnoma likvidirati.

Kmalu nato so potegnili v Bratislavi iz Donave truplo generalnega ravnatelja, ki je skočil v Donavo po neuspelih pogajanjih o sanaciji banke. V njegovem žepu so našli potni list, vojaško knjižico, denar in pisma. Še pred odhodom v Prago je ravnatelj poravnal vse dolgove v banki.

Konec realke v Idriji.

Zaključeno je zadnje šolsko leto realke v Idriij. Zgodilo se je to baš ob 25-letnici njene ustanovitve. Idrijčani so se dolgo časa trudili, da dobe primeren srednješolski zavod. Posrečilo se jim je in z njihovimi žuji je nastala ponosna šolska zgradba: idrijska realka. Zelo usuešno je bilo njeno delovanje, v veliko korist idrijskemu ljudstvu in vsemu slovenskemu narodu. Sedaj tega našega zavoda ni več.

Po vojni je pripadla Idrija Italiji in italijanska šolska oblast je kmalu zadada idrijski realki zadnji udarec. To spada v okvir ubijanja šolstva med Jugoslovani v Julijski Krajini, katerim se nudi le še nezadosten osnovni pouk v državnem jeziku in se jim tem potom zapira pristop tudi v italijansko srednjo šolo. . . Razstava risarskih izdelkov ob zaključku šolskega leta je pokazala, da tiči v enem ali drugem razstavljalcu velika nadarjenost, ki se bo lekko še lepo razvila.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

: : IGRE : :
RAZNE POVESTI IN ROMANI

MOLITVENIKI:

Duša popolna ..... 1.—
Marija Varhinja:
v platno vezano ..... .80
v fino platno 1.00
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano..... 1.70
Rajski glasovi:
v platno vezano 1.00
v fino platno vezano 1.10
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Skrbi za dušo:
v platno vezano ..... .80
v usnje vezano 1.65
v fino usnje vezano 1.80
Sveta Ura z debelimi črkami:
v platno vezano ..... .90
v fino platno vez. 1.50
v fino usnje vez. 1.60
Nebesa Naš Dom:
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.80
Kvišku srca, mala:
v fino usnje vez. 1.20
Oče naš, slonokost bela 1.20
Oče naš, slonokost rjava 1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:

(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .80
Child's Prayerbook:
v belo kost vezano 1.10
Key of Heaven:
v usnje vezano ..... .70
Key of Heaven:
.. v najfinejše usnje vezano.... 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 1.50
Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30
Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik ..... .30
Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši ..... .10
Angleško-slov. in slov.-angl. slovar .90
Boj nalezljivim boleznim ..... .75
Dva sestavljena plesa: četvorka in beseda spisano in narisano .... .35
Domači vrt, trdo vez. ..... 1.—
Domači zdravnik po Knaipu 1.25
Domači živinozdravnik 1.25
Govedoreja .75
Gospodinjstvo ..... 1.—
Jugoslavija, Melik 1 zvezek 1.50
2. zvezek 1—2 snopič 1.80
Kubična računica, — po meterski meri ..... .75
Katekizem, vezan ..... .50
Kratka srbska gramatika ..... .30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano 1.00
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju ..... .50
Ljubavna in snubilna pisma ..... .50
Mlekarstvo s črticami za živinorejo .75
Nemško - angleški tolmač 1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem .80
Nauk pomagati živini ..... .60
Najboljša slov. kuharica, 668 str. .. 5.00
Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob 1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezana 1.—
broširano ..... .75
Nemška slovnica ..... .60
Nemščina brez učitelja —
1. del ..... .30
2 del ..... .30
Pravila za oliko ..... .65
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..... .75
Praktični računar ..... .75
Praktični sadjar trd. vez. 3.00
Parni kotel; pouk za rabo pare .... 1.—
Poljedelstvo. Slovenskim gospodarjem v pouk ..... .35
Računar v kronski in dinarski veljavi ..... .75
Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar ..... .60
Sadno vino ..... .30
Srbska začetnica ..... .40
Slike iz živalstva, trdo vezana .... .90
Slovenska narodna mladina, obsega 452 str. 1.50
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar ..... .50
Spolna nevarnost ..... .25
Spretna kuharica; trdo vezana 1.45
broširana 1.20
Svete Pisme stare in nove zaveze, lepo trdo vezano 3.00
Umni čebelar ..... 1.—
Umni kmetovalec ali splošni poduk kako obdelovati in izboljšati polje ..... .30
Voščilna knjižica ..... .50
Zdravilna zelišča ..... .40
Zgodovina S. H. S., Melik
1. zvezek ..... .45
2. zvezek 1. in 2. snopič ..... .70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

AŠKERČEVI ZBRANI SPISI:

Akropolis in piramide ..... .80
Balade in romance trd. vez 1.25
broš. ..... .80
Četrti zbornik trd. v. ..... 1.—
Peti zbornik, broš. ..... .90
Primož Trubar trd. v. ..... 1.—

Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.00
Andersonove pripovedke trda vez. .75
Agitator (Kersnik) trdo vez. ..... 1.—
Azazel trda vez ..... 1.—
Andrej Hofer ..... .50
Beneška vedeževalka ..... .35
Belgrajski biser ..... .35
Beli rojaki, trdo vezano 1.00
Bisernice 2 knjigi ..... .80
Brez zarje trda vez ..... .90
Brez zarje, broširana ..... .80
Bele noči (Dostojevski) t. v. ..... .75
Balkanska Turška vojska ..... .30
Balkanska vojska s slikami ..... .25
Božja pot na Šmarno goro ..... .20
Božja pot na Bledu ..... .20
Burska vojska ..... .40
Bilke (Marija Kmetova) ..... .25

CANKARJEVA DELA:

Grešnik Lenard t. v. ..... .90
Hlapec Jernej ..... .50
Podobe iz sanj. t. v. .... 1.—
broširano ..... .75
Romantične duše trda vez .... .90
Zbornik trd. v. 1.20
Mimo življenja t. v. ..... 1.—
broširano ..... .80

Cesar Jožef II. ..... .30
Cvetke ..... .25
Cerkniško jezero in okolica, s slikami, trdo vezana 1.40
Ciganova osveta ..... .35
Čas je zlato 30
Cvetina Borograjska ..... .50
Četrtek t. v. ..... .90
Dalmatinske povesti ..... .35
Dekle Eliza ..... .60
Dolenec, izbrani spisi ..... .60
Doli z orožjem ..... .50
Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško) ..... .60
Dolga roka ..... .60
Devica Orleanska ..... .50
Duhovni boj ..... .50
Dedek je pravil. Marinka in škrateljčki ..... .40
Elizabeta ..... .35
Fabijola ali crkev v Katakombah .. .45
Fran Baron Trenk ..... .35
Filozofska zgodba ..... .60
Fra Diavolo ..... .50
Gozdarjev sin ..... .30
Gozdovnik (2 zvezka) 1.20
Godčevski katekizem ..... .25
Gruda umira, trda vez. 1.20
Gusarji ..... .90
Hadži Murat, trda vez. ..... .80
Hči papeža ..... 1.—
Hedvika ..... .35
Helena (Kmetova) ..... .40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. .80
broširano ..... .60
Iz dobe punta in bojev ..... .50
Iz modernega sveta, trda vez. 1.40
Jutri (Strug) trd. v. ..... .75

JURČIČEVI SPISI:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih 10.00
Sosedov sin, broš. ..... .40
5. zvezek; Sosedov sin — Sin kmetskega cesarja — Med dvema stoloma trd. v. ..... 1.—
6. zvezek; Dr. Zober — Tugomer tr. 1.20
broširano ..... .75

Karmen, trdo vez. ..... .40
broširano ..... .30
Kralj zlate reke in črna brata .... .45
Križev pot, trdo vezan ..... 1.—
Krvna osveta ..... .35
Kuhinja pri kraljici g. nožici, francoski roman ..... .40
Lisjakova hči 30
Lucifer 1.50
Ladovika Resnija ..... .35

LEVSTIKOVI ZBRANI SPISI:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač. ..... .70
2. zv. Otročje igre v pesencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač. .... .70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave. ..... .70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju ..... .70
Zbrani spisi, trd. vez. ..... .90

LJUDSKA KNJIŽNICA:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezana 1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest ..... .50
3. zv. Jernač Zmagovac. — Med plazovi ..... .50
4. zv. Malo življenje ..... .65
5. zv. Zadnja kmečka vojska ... .75
7. zv. Prihajač ..... .60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
12. zv. Iz dnevnika malega porednneža, trdo vezano ..... .60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brencelj) ..... .60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja ..... .60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih ..... .60

MILČINSKIJEVI SPISI:

Drobiž ..... .60
Igračke, trda vez. ..... 1.—
broš. ..... .80
Mali lord, trdo vezan ..... .80
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti Trdo vezano 1.00
Mimo življenja, broširana ..... .80
Mladih zanikernežov lastni životopis .75
Mrtvi Gostač ..... .35
Materina žrtev .60
Musolino ..... .40
Mali Klatež ..... .70
Mesija ..... .30
Mirko Poštenjakovič ..... .30
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško) ..... 1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht) ..... .25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino ..... .25
Notarjev nos, humoreska ..... .35
Narod ki izmira ..... .40
Naša vas, 1. del, 14 povesti ..... .90
Naša Vas, II. del, 9 pov. ..... .90
Nova Erotika, trd. vez. ..... .70
Naša leta, trda vez ..... .80
Naša leta, broširano ..... .60
Na Indijskih otokih ..... .50
Na Preriji ..... .30
Nihilist ..... .40
Narodne pripovedke za mladino .. .40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

NARODNA BIBLIOTEKA:

Kranjska čebelica ..... .90
V gorskem zakotju ..... .35
Za kruhom ..... .35
Črtice iz življenja na kmetih ..... .35
Babica ..... 1.—
Berač ..... .35
Elizabeta, angleška kraljica ..... .35
Amerika, povsod dobro, doma najbolje ..... .35
Boj s prirodo, Treskova Urska .... .35
Emanuel, lovčev sin ..... .35
Spisje ..... .35
Beatin dnevnik ..... .60
Grška Mytologija 1.00
Z ognjem in mečem 3.00
Nekaj iz ruske zgodovine ..... .35
Božja kazen ..... .35
Napoleon I. ..... .75
Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ogenj tr. v. 1.30
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez... 1.00
Pabirki iz Roža (Albrecht) ..... .25
Pariški zlatar ..... .35
Pingvinski otok tr. v. ..... .90
Pod svobodnim solncem 1. zv. 1.00
Plebanuš Joanes tr. vez. ..... 1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mehikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povest o sedmih obešenih ..... .70
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Po strani klobuk, trdo vez. ..... .80
Požigalec ..... .35
Praprečanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke (Košutnik)
1. zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Rablji, trda vez ..... .75
Robinzon ..... .60
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovenski Robinzon, trdo vezan .... .70
Suneški invalid ..... .35
Skozi širno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Sanjska knjiga, mala ..... .60
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strahote vojne ..... .50
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Spomini jugoslov. dobrovoljca — 1914—1918 ..... 1.—
Stritarjeva Anthologija trda vez .. .90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .80
Sveta Notburga ..... .35
Sv. Genovefa ..... .50
Sredozimci, trd. vez. ..... .60
broš. ..... .40

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez. ..... .90
Machbet, broširana ..... .70
Othelo ..... .70
Sen kresne noči ..... .70

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga ..... .30
7. zv. Jagnje ..... .30
8. zv. Pirhi ..... .30
13. zv. Sveti večer ..... .30
14. zv. Povodenj ..... .30
17. zv. Brata ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš. ..... .35
Št. 8. Akt št. 113 .....
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ternoue, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris , 236 str., br. .80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str., ... .30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br. .30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš. ..... .80
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja .. .80
Št. 26. I. Andrejev: Črna maska, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. .35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ..... .35
Št. 29. Tarzan sin opice ..... .90
Št. 31. Roka roko ..... .25
Št. 32. Živeti ..... .25
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš. ..... .50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., ... .65
Št. 37. Domače živali ..... .30
Št. 38. Tarzan in svet ..... .90
Št. 39. La Boheme ..... 1.—
Št. 46. Magola ..... .40
Št. 47. Misterij duše ..... 1.—
Št. 48.Tarzanove živali ..... .90
Št. 49. Tarzanov sin ..... .90
Št. 50. Slika De Graye 1,20
Št. 51. Slov. balade in romance .... .80
Št. 52. Sanin 1.50
Št. 54. V metežu ..... 1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik ..... .50
Št. 56. To in onkraj Sotle ..... .30
Št. 57. Tarzanova mladost ..... .90
Št. 58. Glad (Hamsun) ..... .90
Št. 61. Golar: Bratje in sestre .... .75
Št 62. Idijot I. del. (Dostojevski) .90
Št. 63. Idijot II del (Dostojevski) .90
Št. 64. Idijot III. del (Dostojevski) .90
Št. 65. Idijot IV. del (Dostojevski) .90
Vsi 4 deli skupaj $3.25

SPILMANOVE PRIPOVEDKE:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25
4. zv. Praški judek ..... .25
8. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega ..... .30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest .30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz misjonov v Koreji ..... .30
13. zv. Boj in zmaga, povest ..... .30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. Angelj sužnjev. Braziljska povest ..... .25
16. zv. Zlatokopi. Povest ..... .30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo ..... .30
18. zv. Preganjanje Indijskih misjonarjev ..... .30
19. zv. Mlada mornarja. Povest .30

Tisoč in ena noc, trdo vez. ..... .90
Tik za fronto ..... .70
Tunel ..... 1.—
Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti (Flaubert), trd. vez. .. .75
Tri povesti grofa Tolstoja ..... .50
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
V oklopnjaku okrog sveta, I. del .. .90
V oklopnjaku okrog sveta, II. del .. .90

Veliki inkvizitor ..... 1.—
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Višnjeva repatica (Levalik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore trdo vezano ..... .75
broš. ..... .60
Vojska na Balkanu, s slikami .... .25
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. ..... 2.—
Zmisel smrti ..... .60
Zadnji dnevi nesrečnega kralja .60
Zadnja pravda, trdo vezana ..... .75
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .70
Zlatarjevo zlato ..... .90
Za miljoni ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdoti ..... .30
Zločin v Orsevalu 246 str. ..... 1.—

ZBIRKA SLOVENSKIH POVESTI:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. Hudo brezdno ..... .35
3. zv. Vesele povesti ..... .35
4. zv. Povesti in slike ..... .35
5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh ..... .65

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St. New York

Francoski socijalisti o sovjetskem režimu.

Henri Berand, francoski socijalist iz Lyona, je obiskal Rusijo in jo na svojo roko prepotoval. Zato se njemu tudi niso predstavljale Potemkinove vasi, kakor raz nim oficijelnim delavskim delegacijam, temveč življenje se je odkrivalo pred njim v vsej svoji realistiki. Svoje utise je popisal v posebni knjigi. Knjiga je vzbudila po vsej Franciji ogromno zanimanje ter pomeni težak udarec komunistični propagandi. Berand sicer priznava, da je položaj delavstva danes v sovjetski Rusiji dosti boljši kot pred vojno, ker je bil tedaj ruski proletarijat na najnižji stopnji. Toda za zapadnoevropskega delavca pomenijo sedanje delavske razmere nevzdržno politično in socijalno nazadovanje.

Edino prava revolucija, ki jo more priznati veliki sin francoske revolucije, je ona iz marca 1917 leta, ki je vrgla carizem, ne pa ona, ki je udušila svobodo javnega mnenja. Kje je ostala, tako vzklika Berand, gospodarska enakost s katero bi radi varali komunistični propagatorji po Evropi? — Res je, v Moskvi se živi dobro, toda le, če se ima denar, slabo, če se ima malo denarja, če se pa tega nima, se pogine na cesti od lakote. V tem glavnem mestu proletarijata trpe reveži bolj, kot kjerkoli pod vlado izzivajočih uživalcev. Razdelitev dobrin, harmonija dohodkov, je v sovjetski državi samo še spomin, če že sploh ni umrl. So tu premožni in bedni proletarci. Enaka lestvica dohodkov kot povsod drugod. V Baku dobi delavec 18 rubljev mesečno, inženir pa 180! Komunističen eksperiment je propadel, sanje socijalne enakosti, kakor so jih sanjali Fournier, Bebel in Leenin, so končane. Neenakopravnost ljudi, trpljenje slabotnih, pritisk močnih, pristranost uradov so ravno tako doma v sovjetski državi kot povsod drugod.

Sovjetsko časopisje se norčuje iz francoskega malomeščanstva, sovjetska vlada pa se trudi, kako bi z meščanskim čustvo štedenja rešila državo pred bankrotom.

Vlak, ki pripelje tujca v Moskvo, se ustavi pod slavolokom z napisom: Pozdravljeni, delavci zapada! Toda v vlaku ni nobenega delavca, temveč tu so samo diplomati, bankirji, trgovci z avtomobili, žitom, zastopniki tujih družb, komunistični tajni agenti, azijatski agitatorji, nemški industrijalci. Tudi prvi plakat, ki ga zagleda tujec in na katerem se pozivljajo ljudje, da podpisujejo državno posojilo, pripomore k iztreznjenju. Po šest odstotkov se obrestuje to posojilo in ruska nogavica naredi prav to uslugo kot prihranek francoskega kmeta. — Ravno tako ne spremeni rdeča roka značaja bančnih operacij. S prodajanjem rent nastajajo tudi rentniki, z razpisom loterij pa se vzbuja pohlep po nezasluženem dobičku. Apeliranje na domače štedenje od vlade, ki proklinja kapitalistični red, ustvarjanje novih milijarderjev potom komunistične finančne uprave — kakšna nasprotstva!

Skušajo ubežati ubijajoči dolgočasnosti boljševizma. Oficijelno je nočno življenje sicer prepovedan, toda nočni lokali se trpe. Nahajajo se v kleteh in spominjajo na caristično preteklost. Moskva šteje en milijon prebivalcev, ki žive v stalni skrbi za jutrajšnji dan. Vse so jim mogli prepovedati — samo ne iluzije na zabavo. Za časa strahovlade so ostala gledališča odprta in ona ter črni kruh so rešila boljševike.

Danes so se zopet lokali frivolnosti drug za drugim odprli. Narodu, ki je vsled tega mrmral, so odgovorili poboljševalci sveta: — Izkoriščanje pokvarjenosti daje tako mnogim kruha! — Na Tverskaji ulici, ki je po polnoči podobna pariški Rue Pigalle, samo brez njenih svetlobnih reklam, se pojavljajo iz teme ženske postave in na uho done vabljivi klici izvoščkov. V barih se opijajo topi, brezradostni ljudje in čakajo na vlačuge z njih izzivalnimi pogledi. Državno žganje — stori svoje.

sramotno delo, kakor nekdaj. — Pred zabavišči pa se drenjajo tolpe beračev in sodrge, ki skušajo uloviti od ponočnjakov kopejko. In če je njih vsiljiva prošnja odbita, grozijo s pestmi: — Le počakajte, bratci, prava revolucija šele pride! To bomo naredili mi!

Prizadevanja sovjetov za ljudsko prosveto ni mogoče utajiti, ali vse to delo se v ničemre ne razlikuje od dela zapadnoevropskih demokracij. Kakšno pa je sovjetsko prosvetno delo, to najlepše ilustrirajo kompromisi, ki jih sovjeti sklepajo z duhovščino. Na zidu v bližini Kmela, je napisano v velikanskih črkah: Vera je opij za ljudstvo. Cerkve pa ves dan ne postanejo prazne. Pred ikonami se ravno tako kot preje križa ljudstvo in nenavzočnost Lenijnovih slik, njegovo na starokrščanski kult svetnikov spominjajoče čaščenje, mešanje krščanskih in sovjetskih emblemov, ali ne dokazuje vse to, da je ostala ruska duša neizpremenjena?

Samo v enem oziru so ostali ruski boljševiki res načelni, glede garderobe. To demagogijo oblačenja je Berand večkrat okusil. Kdor je dostojno oblečen, ta je 'umazan buržuj'. 'Proletarijec' nosi tudi v najdražjih restavrantih bluzo in usnjeni pas, ženski svet pa je oblečen po zadnji pariški modi.

Po komunističnem običaju se pride v restavrant pokrit, če se koga sune, se ne opraviči, hodi se neobrit in natakarju se reče tovariš, ki pa z veseljem sprejme napitnino. V zlatarskih trgovinah prodaja juvelir v najpriprostejši obleki dragulje, vredne na stotisoče. Še je nova komunistična buržuazija bojazljiva, toda že daje čutiti moč svojega denarja in govori se že o židovskih fašistih, ki so se tesno spojili s pristno ruskim komunizmom in ki so vtisnili boljševiški revoluciji svojo fiziognomijo.

Še jasnejši je gospodarsko - socialni dvig novega razreda posestnikov na deželi. Po odporu kmetov proti rekvizicijam sovjetov in vsled žetvene stavke nastalega težkega položaja, so se obogateli delavci in podjetni elementi, ki kljub vsemu komunizmu niso pozabili na lastne interese. Najeli so zemljo in jo obdelali in si ravno tako osvojili zemljo, kakor si je prilastil francoski kmet leta 1789 zemljo plemičev in cerkve. Hočeš nočeš je morala sovjetska vlada kmetom pustiti zemljo, ki so si jo prilastili. Dovolili so tem novim posestnikom, da smejo imeti največ dvajset poljedelskih delavcev. To število delavcev je bilo dovoljeno tudi tovarnarjem. Vse, kar so mogli nepremožni storiti tem novim posestnikom, je bilo, da so jih zmrejali s "kulaki" in jim vzeli volilno pravico. Toda kmet je prebrisan in se ne da tako hitro oplašiti. Kulaki so poslali svoje otroke v komunistične šole in jih pustili nato od svojih poslov izvoliti za delegate v sovjet. Tako je nastala ona gornja plast kmetov, katere lojalnost v političnih zadevah so omenjali ljudski komisarji kot triumf boljševiške revolucije.

"Lepa Vida" v italijanščini.

Prof. Iv. Lorenzoni, ki je prevedel "Hlapca Jerneja", podaja sedaj prevod Cankarjeve "Lepe Vide". Delo je izdala "Casa editrice udinese" v Vidmu.

RAZDRAŽENJE KOŽE SE HITRO ODPRAVI.

Na razpolago je zdravilo, ki v skoro vseh slučajih zaustavi srbečico in razdraženje kože in to zdravilo je Severa's Esko. Je neškodljivo, toda jako uspešno antiseptično mazilo proti izpuščajem in razdraženjem. Še danes se usta vite v lekarni ter vprašajte za Severa's Esko. Takoj, ko se boste namazali, vam bo pomagalo in izboljšalo. Glejte, da dobite pravo zdravilo. Zahtevajte Severa's Esko. Ne zadovoljite se z nobenim nadomestilom. Prodajajo ga vsi lekarnarji po 50 centov. Če ga ne morete dobiti v svopi sosedščini, pišite na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. (ad.)

ANGLEŠKI PRINC HENRY

HENRY MILLER, WASH. D. C.

Na sliki vidite tretjega sina angleškega kralja Jurja, prince Henrika. Fant ima pri ježi več sreče kot njegov brat angleški prestolonaslednik, kateri je že neštetokrat padel s konja.

Trst, Reka in Jugoslavija.

B. Maineri je napisal za "Bollettino" Tržaškega Lloyda članek pod gornjim naslovom, v katerem se peča s trgovskim pomorskim gibanjem Jugoslavije s tem zaključkom, da ostaneta Trst in Reka še dolgo, ako ne za vedno, edini uporabni morski pristanišči.

Uvodoma ugotavlja pisec, da se jugoslovanski pomorski promet čimdalje bolj osredotočuje v Splitu. Navaja podatke o splitskem prometu, končno pa pravi, da pomorski razvoj Jugoslavije nikakor ni tako velik, kakor bi hotel kdo sklepati iz teh številk. Kot dokaz za to, navaja okolnost da Jugoslavija do danes ni začela izkoriščati svoje proste zone v solunskem pristanišču. Maineri obširno navaja bistvene točke tostvarne pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo in zlasti naglaša ogromen diplomatski napor Jugoslavije, da je dosegla svojo prosto zono v Solunu. Jugoslovanski diplomati, pravi pisec, so vedno naglašali, da je svoboden razvoj jugoslovanske trgovine preko solunskega pristanišča za Jugoslavijo življenjskega pomena. Sedaj pa so potekla že tri leta, odkar je Jugoslaviji prosta zona v Solunu zajamčena, a svojih pravic do danes ni začela izvajati.

Maineri pravi, da mora ta zakasnitev izvirati samo iz dveh vzrokov: iz nezmožnosti in pa iz nepriličnosti solunske luke za Jugoslavijo. Jugoslovanski tehniki so se prepričali, da je prosta zona v Solunu mnogo manjše praktične vrednosti za Jugoslavijo nego se je prvotno mislilo, in da se dajo vsote, ki bi jih bilo treba šteti za izgraditev pristanišča v Solunu, mnogo koristnejše uporabiti za druge naprave.

Neznatno naraščanje prometa v srbskih lukah — nadaljuje Maineri — in odlašanje z obratom v solunskem pristanišču, kaže najbolj prepričevalno, da se bo pretežni del jugoslovanskega prometa tudi v bodoče razvijal preko Trsta in Reke. Glavna žila za jugoslovanski trgovski promet je in bo za bogve koliko časa, ako ne za zmirom — železniška proga, po kateri teče Simplon Orient Express, ki se dotika Trsta in teče preko Ljubljane in Zagreba — kjer se veže z glavno progo na Reko — v Beograd in Niš, kjer se cepi na dve veliki veji: proti Sofiji in Carigradu na eni in v smeri proti Solunu in Atenam na drugi strani.

Maineri zaključuje: — Jugoslavija ima torej ves interes na tem, da lojalno sodeluje z Italijo — svojim prvim odjemalcem za toliko proizvodov — da doseže vedno večje olajšave v naših pristaniščih, ki so z nekega vidika po nujnosti stvari, tudi njeni. —

Kakor se vidi, so Italijani danes že popolnoma prepričani, da je usoda Trsta in Reke zapečatena, ako se Jugoslavija v pomorski trgovini osamosvoji in se njen trgovski promet z inozemstvom teh dveh pristanišč izogne. Zato si tako prizadevajo, da bi nas prepričali, da mi brez Trsta in Reke ne moremo živeti. Zalogaji, ki jih je hotela Italija na vsak način imeti, jo začenjajo dušiti in smatra Jugoslovane za dovolj naivne, da ji pomagajo, da jih lažje pogoltne.

Solidarnost med slovensko in nemško manjšino.

Govor poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu je bil res "o pravem času in na pravem mestu", kakor je zapisala "Goriška Straža" v članku, radi katerega se je moral zagovarjati njen urednik pred sodiščem. Beseda poslanca Besednjaka in Nemca Tinzla je šla iz rimske tribune daleč v svet, o govorih zastopnikov narodnih manjšin pod Italijo je poročal obširno ves tisk v srednji Evropi. Zanimivo je, kar je nedavno zapisal nemški list v Monakovem, o skupnih interesih slovanske in nemške narodnostne manjšine pod Italijo.

V dolgem članku 'Manjšine v Italiji' se list vzporedno bavi z obema govoroma in pa tudi z zunanjim nastopom obeh poslancev. Poudarja predvsem, da se pravi govoriti nad pol ure v rimskem parlamentu pred 200 tulečimi fašisti in pred takozvano "boljšo" rimsko publiko, ki fašistom s tribun sekundira. — Vedela sta že vnaprej (Besednjak in Tinzl), da je brezupno misliti, da bi mogla količkaj vplivati na te buče, in vendar sta napravila svojo dolžnost. In ne zaman; kajti dasi jih je italijanski tisk s sarkastično gesto popolnoma zamolčal, jih je slišala Evropa! Grozeča italijanizacija sili danes Slovane in Nemce k skupnosti interesov in delovanja, ki bi je v Nemčiji ne smeli prezreti; vedno bolj naraščajoči dotok potnikov v Dalmacijo bo razumevanje za to gotovo pospeševal in samo vprašanje časa je, da 100.000 Grkov na Dodekanezu to fronto podaljša, ki bo ustvariteljem pojma "Irredentov" še večje peglavice delala kakor oni sami danes v opojnem zmagoslavju priznavajo. Oni govorijo namreč še vedno o zmagi in bilo je pikantno slišati, kako je neki bivši general zatulil dr. Besednjaku med njegovim govorom: — Vi morate končno razumeti, da ste premagan narod in da se morate končno podvreči, ako hočete ali ne! — Nekdo drugi je enako logično zaklical: — Spravite svoje kovčege in pojdite po svojih potih! — Tinzl in Besednjak sta kot pametna moža molče spravila svoje rokopise in se podala domov. Toda 150 milijonov Nemcev in Slovanov je to slišalo in se molče spogleadlo; in prišel bo dan, ko bodo oni imeli besedo!

ZANIMIVOSTI IZ RUSIJE

Iz Moskve javljajo, da so v krimskem arhivu te dni našli razne spise o poslednji volji A. Grigorijevne Dostojevske, — vdove slavnega pisatelja. Oporoka, ki vsebuje spomine na Dostojevskega, dalje 162 njegovih pisem, naslovljenih na ženo, je bila leta 1918 slučajno odkrita od nekega sodnika, ki jo je nato poslal okrajnemu sodišču v potrdilo, od tu pa je zašla v arhiv. Oporoka je bila spisana leta 1915.

Letošnjo jesen se v Petrogradu otvori budistična razstava, ki bo menda edina te vrste na svetu. — Na razstavi, čije aranžma in organizacijo so prevzeli Akademija znanosti in drugi znanstveni zavodi ter muzeji sovjetske republike, bodo bogate zbirke budistinih umetnin in dragocenosti.

V Odeso so prispeli namestniki turškega prosvetnega ministra Nafiat bej in Ridvan Nafis, glavni inšpektor ministrstva v svrho proučevanja stanja narodne prosvete v sovjetski Rusiji. Delegata nadaljujeta nato svoje študijsko potovanje v Moskvo in Leningrad.

Te dni je bil v Moskvi otvorjen vseruski kongres slepcev, na katerem je bilo zastopanih 5000 slepcev po sto delegatih. Po kongresu, kateremu je predsedoval Viktorov, so slepci priredili javni koncert, nato pa gledališko predstavo "Umor selskega poštarja".

V Moskvi so pričeli radikalen boj proti pijancem in vinskim bratcem vobče. Ustanovljeni so posebni zavodi, v katere vsako noč pripeljejo okoli 500 pijancev. Pijance najprej okopljejo in temeljito osnažijo, nato pa jih položo na čisto posteljo. Drugo jutro, ko se alkoholik iztrezni, mora plačati prenočišče in kopel, v nasprotnem slučaju pa mora toliko časa delati v korist zavoda ali pa mu mora njegov delodajalec znesek odtegniti.

Za "Lego"

delujejo pridno tudi italijanske gospe. Ženska podružnica v Trstu je imela lani dohodkov 45,424.52 lir, izdatkov pa 20,848.05 lir. Koncem leta je bilo v blagajni 14,576.47 lir. Gospe obiskujejo azile in obdarujejo otroke z raznimi predmeti.

POZOR SLOVENSKI SLAMNIKARJI!

V četrtek zvečer se bo vršila posebna seja slamnikarske unije v Bryant Hall, 6. Ave. in 42. cesta.

Kot je že slamnikarjem znano, so zaštrajkali cap makers ter zahtevajo oseminštirideset urni delovnik ter pet dolarjev poviška. Slamnikarska unija jim je sklenila dati $25,000 podpore. Da spravimo to svoto skupaj, bo treba vsakega člana aessirati s $5.00. Torej pridite, da se domenimo o tem.

Nadalje naj vsi slovenski slamnikarji sedaj poleti vzamejo takozvane počitniške karte. Če ne, bodo morali jeseni zopet plačati $50.00 pristopnine ali pa asesmente za vse mesece, ko niso delali.

Slamnikarji, vpoštevajte to!

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

ZA GOSPODINJE

Piše ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjo.

NAVODILO Štv. 110.

Navodilo za kuho.

Četrtino vsega denarja, ki ga potroši gospodinja za jedila, bi morala potrošiti za zrnate jedi, ki so jako redilne. V stari domovini so ljudje jedli črn kruh, riž, makarone ter doma zmleto zrnato hrano. To je vse predobro, da bi opustili. Tukaj v tej deželi nam ni treba ničesar mleti doma, ker se dobi v trgovinah že vse pripravljeno. Na razpolago je dosti zrnatih jedi. Gospodinji ni treba drugega kot kupiti in odpreti škatljo, pa je gotovo. Po naslednjem navodilu pripravite jed ter jo servirajte že vsaj enkrat na teden.

OTROBE S SMETANSKIM RIŽEM

½ čaše otrobi
½ čaše riža
1 čaša vode
1 čaša mleka ali redke smetane
¼ žličice soli

Umijte riž ter ga dajte v dvojni vrelec ter pridenite čašo vode. Kuhajte, da se bo vsa voda povrela. Nato pridenite soli, otrobi in mleko ter kuhajte, da bo riž mehak. Dajte na mizo s smetano in zdrobljenim orešckom, če hočete.

Nasveti za kuhinjo.

Če znate ravnati s solato, bo vedno krhka in okusna. Dobro jo izperite ter zavite v papir. Postavite jo v shrambo za led ter jo imejte tam, dokler je ne boste rabili.

Iz pšeničnega kruha in rozin napravite okusen sandwich.

Debela, kisla smetana je najbolj pripravna za vroče piškote

Nasoljene ribe namakajte 24 ur prej predno jih kuhate.

Če je utepeno testo pretrdo, mu pridenite eno jajce. Z mlekom ga nikdar ne zalivajte. Kek iz takega testa bi ne bil dober.

Nasveti za dom.

Madeže s pohištva, ki je prevleče-no z usnjem, odpravite na naslednji način: skuhajte pol pinta lanenega olja ter ga pustite, da se bo skoro čisto ohladilo. Nato zlijte v pint jesiha. Kanite par kapljic na mehko cunjo in namažite madeže.

Zastarelo rjo odpravite z nožev, če jih zapičite v čebulo. Pustite jih tako nekaj časa, nato jih pa dobro zdrgnite.

Za otroka so najboljše igrače iz gumija, to pa zato, ker jih lahko vedno umijete ter jih imate čiste.

Za čiščenje pohištva je jako dobra zmes vode in soli, še boljša je pa zmes vode in par kapljic teh pentina. To je naravnost čudovito čistilo.

Nasveti za lepoto.

Namen izginjajočega mazila je, da obdrži puder na obrazu. Toda niti mazila, niti pudra se ne sme uporabljati v preveliki količini. Bledega obraza se ne sme predebelo mazati z rdečilom. To ni lepo in ne oznanja zdravja. V poletnem času je jako privlačno rjavkasto mazilo. Zarjavelost znači življenje na prostem. Dekleta naj plavajo, naj se vozijo, igrajo tennis in golf. Pri tem naj pa gledajo, da jih solnce ne bo preveč opallo. Zato je dobro, če se večkrat namažejo s cold creamom. Z milom in vodo naj se umivajo samo zvečer. Napačno je umivati se pred odhodom v prosto naravo. To privablja solnčne žarke.

Osebno zdravje.

Dandanašnji je ena izmed poglavitnih reči izbiranje hrane. Nekatere matere nočejo poznati odnošajev med hrano in zdravjem. Težko je pripraviti otroke, da bi jedli zrnata jedila in zelenjave, to pa predvsem zato, ker so nekateri otroci preveč vajeni mesa in sladkorja. To jim uniči tek. Po navodilih znanstvenikov naj uživajo otroci, ki še niso stari osem let, sledeče:

1) Vsak dan kvart mleka v juhi, dezertu ali kot pijačo;

2) vsak da za zajtrk kako zrnato jed in črn kuh;

3) razen krompirja še dvoje zelenjav (eno nekuhano, naprimer zeleno);

4) vsak dan sadje;

5) malo mesa;

6) jako malo sladkorja: le sempatam malo kendyja za dezert.

Našli ustreljenega v avtomobilu.

BUFFALO, N. Y., 18. julija. — Včeraj so našli na Lincoln Parkway v avtomobilu mrtvega Mihaela Ribariča, strojnika v Monmouth Memorial bolnici v Long Branch, N. J. V roki je še vedno držal revolver. Imel je rano v desnem sencu.

Čeuprav izjavlja zdravniški preglednik Long, da je praktično prepričan, da gre za samomor, je zadržal mrliški certifikat, dokler ne bo zaključena nadaljna preiskava. V žepih mrtvega so našli $20 ter uro, vsled česar je izključena teorija ropa. Njegov brat, Anton Ribarič, lastnik "soft drinks" parlorja v Lackawanna, je rekel, da ne pozna nobenega vzroka za samomor brata.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Velik požar.

V Veliki Pristavi, občina Šmihel v tržaški pokrajini je uničil ogenj trem posestnikom gospodarska poslopja. Pogorelci so: Srebot Ivan, Krebelj Fran in Zrimšek Jakob. Slednjemu je zgorel tudi 12-letni sin.

Zdravniki pravijo, da preobloženost z delom, napornost dela in skrbi povzročajo slabo zdravje.

dravniška veda ima sedaj zdravilo, ki dela čudeže v takih slučajih.

Če trdno ne spite, če ste nervozni in zmučeni v jutro, pojdite k lekarnarju n kupite to novo zdravilo, Nuga-Tone. Čudili se boste, kako hitro učinkuje. Nuga-Tone daje poživljajoč spanec, mone, umirjene živce, dober tek, fino prebavo, redno delovanje črevo in voljo za delo. To novo zdravilo, Nuga-Tone, dela čudeže pri prebavi, zaprtju, itd. Če trpite na eni ali drugi teh bolezni, je vaša dolžnost, da ga poskusite, kakor to delajo tisoči drugi vsak mesec. Izdelovalci Nuga-Tone tako dobro vedo kaj isto tori v takih slučajih, da primorajo vse ekarnarje isto jamčiti in vam vrniti denar, ako niste zadovoljni. Je lahko za vživati in za približno $1.00 dobite celomesečno zalogo. Priporočano, jamčeno in na prodaj v vseh dobrih lekarnah. Adv't

Dr. IVAN ČERNE, LJUBLJANA, Jugoslavija

Gospodarska pisarna (ni advokat) uredi dobro, hitro in po zmerni ceni vse zadeve, ki jih imate v starem kraju spraviti v red.

Poleg več drugih posestev priporočam v prodaj: na Spodnjem Štajerskem, 3 km od žel. postaje, 2 vrelca mineralne vode. Vpeljano podjetje, več hiš s pohištvom, zemljišča. Velika rentabilnost, cena Din 400.000.—

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street **New York, N. Y.**

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

71 (Nadaljevanje.)

Vstala je ter sedla na svoj običajni prostor. Prvikrat, odkar jo je poznal, je zapazil, da je površno oblečena, a ni napravil nobene pripombe glede tega.

— Ti me nisi pričakovala? — je pričel po kratkem odmoru. — Ali prihajam neprilično?

— Ne, ne.

Izgledala je kot da se je šele tedaj predramila. Strašno izmučen izraz je stopil v njene oči. Sklonila se je naprej, se ozrla trdno vanj ter vprašala:

— Zakaj si prišel?

Slutil je, da je dosti vedela, več kot mu je bilo ljubo. Skočil je na noge ter pričel hoditi po sobi gorindol.

— Vera, — je rekel konečno, — tako ne more iti naprej. To stanje je nevzdržno za naju oba.

— Še več, — to stanje je naju nevredno, — je izpopolnila njegove besede.

— In raditega, — je nadaljeval, — sem prišel sem, da govorim s teboj odkrito besedo, čeprav mi je težko.

Njene oči so postale nepremične, in roki sta omahnili v naročje.

— Govori, — je zašepetala.

— Ljubila sva in dolžen sem ti hvalo, — je hitro pričel. — Med najino bodočnostjo pa stoji nesrečen testament. Uvideti moraš, da te ne moremo ropati tvojega bogastva, da živi nekaj v meni, kar govori proti temu, — ne, naravnost kriči. Da, moj ponos kot mož ne dovoljuje oropati te.

Tedaj pa se je vzravnala ter se ozrla nanj z naširoko odprtimi očmi.

— Le o bednem denarju govoriš, edinole to je omenitve vredno v najinih medsebojnih odnošajih?

— Da, gotovo. To je merodajno v najinem položaju. Nočem postati tat nad teboj, tem manj, ker me je tudi zapustila umetnost ali vsaj telesna moč za to. Nalagal sem te v dobri veri, ko sem ti govoril o delu. Nisem delal, nisem mogel delati, čeprav sem pogosto poskusil, kajti moja roka je to onemogočala. In v teh urah obupa sem nato razmišljal, če smem tvojo usodo zvezati z mojo in v vsakem slučaju se je glasil odgovor — ne.

Vera je bliskovito premotrila v svojem spominu dogodke zadnjega časa. Niti za trenutek ni zapazila na njem kak znak obupa, vedno je bil dobre volje in vedno zaposlen s svojimi družabnimi dolžnostmi.

— In vsled tega si smatral za potrebno, da zgradiš svoje bodoče življenje na bolj solidni podlagi kot na ostankih mojega premoženja. Milijoni Miss Bridge so seveda tehtnejši, — je rekla trpko.

Presenečen je obstal pred njo.

— Ti veš? . . .

— Georgina mi je pisala in nato sem bila danes dopoldne pred vratmi tvojega ateljeja ter vaju čula govoriti.

Nenaravni mir, katerega je kazala, ga je vendar zmedel. Ni vedel, kako burno je utripalo njeno srce, kako mučen je bil vsak dih.

— Od tedaj vem, da sem zapuščena, — je zaključila.

Tedaj pa se je prikazal srd v njegovih očeh.

— Res, skrajno hladnokrvno sprejemaš to in radi tebe mi bi ne bilo treba delati si toliko trpkih ur. Seveda, ne smem se čuditi. Ženska, ki se celo v najbolj svečanih urah ljubezni še vedno zaveda, da ne bo nudila preveč, ki nikdar ne pusti na strani preračunljivosti, kako bi najbolj trajno priklenila moža nase in ki uravna po tem svoje obnašanje, taka ženska nima sploh nobenega resničnega občutka. Vidiš, na kolenih bi se ti zahvalil, če bi bila le enkrat malo drugačna. Nikdar bi te ne zapustil. Z najmočnejšimi vezmi bi se pdiklenil nate. Tega pa nisi storila. Vedno si ostala meni nasproti enaka, dostojanstvena, lepa in nedostopna. In vendar sem mislil, da me ljubiš. Ti sama si mislila, a kako krotka, kako slabotna mora biti taka ljubezen!

— Meniš? — je rekla na isti apatični način. — Meniš? Mogoče. Vsakdo si ne more odkpiti ljubezni s ponižanjem.

— Ponižanjem? — je vzrohnel. — Kdor ljubi, ne tehta, pač pa daje s polnima rokama.

— Da se ga potem prav tako zapusti.

— Mogoče, mogoče pa tudi ne, — je rekel razdraženo. — Kar smatraš ti za ponižanje, v tem vidim jaz najvišje naravno stališče ljubežen ženske. — Juana ima zame več.

— Želim ti vso srečo k temu.

Zrla sta drug na drugega, oko v oko, skoro brez dihanja in pri tem se je zgodilo z Vero nekaj posebnega. Njeno srce je prenehalo utripati tako burno ter je ležalo v njenih srcih kot kamen. Zdelo pa se ji je tudi, da se krči Henrik pred njenimi očmi in da postaja majhen, čisto majhen.

Fraze, katere ji je tukaj vrgel v obraz, je spoznala dobro v prazni ničevosti in naravnost sram jo je bilo, da si ji je drznil to reči v obraz. Mož, ki je bil zmožen kaj takega, ni bil več isti, katerega je ljubila dosedaj skoro do samuničenja. Ali je res pozabil, da je bila radi njega izobčena iz družbe?

Kot iz daljne megle se je pojavila pred njenimi očmi cerkev v Veroni, videla je mistični polmrak, ki je polnil cerkev ter čula besede Henroika, ki je šepetal: — Kdo nama brani, da se dava poročiti tukaj?

Takrat je imela srečo svojega žilvljenja v rokah, ne da bi vedela ter je ni znala držati . . . Kaj sedaj? Ostala ji je le še osamljenost, praznina in bolest.

Pokrila si je z rokama obraz ter zastokala.

On je videl, kako se je pričela tresti in kljub svojemu egoizmu, svpji omahljivosti je imel še vedno mehko srce. Trpel je ž njo.

— Vera, — je prosil, — Vera, ne delaj mi slovesa tako neizmerno težkim.

— Ali mora biti? — je šepetala obupno.

— Da, mora. Od danes zjutraj naprej nisem več prost.

Nalahno je zakričala ter pritisnila roki na srce. Pred njegovimi vratmi je stala in če bi zahtevala vstop, — mogoče bi ne bilo še prepozno, — mogoče bi ji ostal! Sedaj pa je bilo prepozno in izgubila ga je. Stresla jo je mrzlica, ki je spačila njene poteze.

— Pojdi, — je vzkliknila, vsa obupana, — pojdi in pusti me samo.

— Ne tako, — jo je prosil ter prijel za roko. — Reci mi dobro besedo, Vera, reci mi, da se boš spominjala najine ljubezni kot lepega sna, reci mi to.

Njegove oči so bile polne solz.

(Dalje prihodnjič.)

Alphonse Daudet:

Zvezde.

(Povest provencalskega pastirja.)

Odkar sem pasel živino na Luberonu, sem živel po cele tedne sam na pašniku s svojim psom Labrijem in s svojimi ovcami, ne da bi videl živo dušo. Od časa do časa je šel mimo mene puščavnik z Monte-l'Ure obiskovat svoje tovariše, ali pa sem zapazil črn obraz kakega oglarja s Piemonta. Ali to so bili naivni ljudje in tihi radi samote, ki so pozabili govorico in niso vedeli prav ničesar, kar so govorili spodaj v vaseh in mestih. Vsakih 14 dni pa sem bil prav vesel, ko sem slišal na poti proti meni zvonec mule z naše pristave, ki mi je donašala živež, in ugledal rjavo avbo stare tete Norade, ali pa malo polagoma izpod hriba se dvigajočo glavo dečka s pristave. Pripovedovala sta mi novice z dežele, krste in poroke; toda kar me je najbolj zanimalo: kaj dela hči mojega gospodarja, naša gospica Stefaneta, najlepša, kar jih je deset milj na okoli?! Ne da bi se zdelo, da se zanjo preveč zanimam, sem povpraševal, ali hodi dostikrat na žegnanja, na vasovanja in če ima kaj novih snubcev. Onim pa, ki bi me vprašali, kaj me zanimajo te reči, mene, revnega gorskega pastirja, bom odgovoril, da mi je bilo dvajset let in da je Stefaneta bila najlepša, kar sem jih kdaj videl.

Ko sem torej pričakoval neke nedelje živeža za 14 dni, se je pripetilo, da so mi ga prinesli zelo pozno. Zjutraj sem si govoril: — Tega je kriva 'podobna' maša; potem pa, proti poldnevu, je nastala velika nevihta in mislil sem, da ni mogla iti mula na pot, ker so bila pota slaba vsled dežja. Proti tretji uri se je končno sčistilo nebo in gora se je bleščala v solncu in rosi; med ocejanjem listja in navalom naraslih studencev sem zaslišal zvonec mule, zame tako vesele in živahne, kot glasno pritrkavanjee ubranih zvonov o Veliki noči. Ne mali deček s pristave, niti stara Norada ni vodila mule. To je bil. . . uganite, kdo? . . . Naša gospica, ljudje naša gospica osebno, ki je sedela med vrbovimi košarami, rdeča kakor roža od gorskega vzduha in jasnega zraka, osveženega po nevihti.

Mali je bil bolan, teta Norada pa na počitnicah pri svojih otrocih. Lepa Stefaneta mi je vse to pojasnila med tem, ko je stopala z mule. Povedala je tudi, da se je zakasnila, ker je nekoliko zašla. A ko sem jo pogledal tako nedeljsko oblečeno, s svojim rožnatim trakom in čipkastim krilom, se je bolj zdelo, da se je zamudila na kakem plesu, kakor da je iskala svojo pot skozi grmovje. O, kako ljubka stvarica! Moje oči se je niso mogle nagledati. Resnično, še nikoli je nisem videl tako blizu. Včasih pozimi, ko so bili črede v dolini in ko sem prišel zvečer na pristavo večerjat, je šla hitro skozi sobo, ne da bi bila izpregovorila s hlapci, vedno lepo oblečena in malo ponosna. . . In sedaj sem jo imel tu pred očmi ali ne bi človek pri tem izgubil glave?

Ko je Stefaneta izvlekla provizijo iz košar, se je začela skrbno ogledovati naokrog. Malo je privzdignila svoje nedeljsko krilo, da se ne bi zamazalo, in stopila v ograjen pašnik. Hotela je videti, kje spim, jasli za slamo in ovčjo kožo, moj veliki plašč, ki je visel na zidu, mojo krivo palico in mojo fračo. Vse jo je zanimalo.

— Tukaj torej živiš, ubožček, pastir! Kako se moraš dolgočasiti, ker si vedno sam! Kaj počenjaš in na kaj misliš?. . .

Najrajši bi bil odvrnil: — Na vas, gospodična, — in ne bi bil lagal, toda tako sem bil zmeden, da nisem mogel najti ni ene besede. Mislim, da je pač to spoznala in da se je porednica veselila, da bi še povečala mojo zadrego s svojimi zbadljivimi besedami: — In tvoja dobra prijateljica, pastir, ali te pride kaj obiskat sem gori? Bi morala biti pač na zlatem ovnu kakor vila Esterella, ki hodi samo po vrhovih gora.

In ko je tako govorila, se mi je videla sama kakor vila Esterella, z lepim smehljajem na obrazu in s kretnjo za odhod, kar je napravilo njen obisk kakor čudovito prikazen.

— Zbogom, pastir!

— Zbogom, gospica!

In odšla je ter odnesla svoje prazne košare. . .

Ko je izginila po strmi stezi, se mi je zdelo, da padajo kamenčki ki so se valili izpod kopit mule, drug za drugi mna moje srce. — Dolgo, dolgo sem jih poslušal. In proti koncu dneva sem bil, kakor da sem zadremal in nisem se upal ganiti v strahu, da se ne bi razblinil moj sen. Proti večeru pa ko je postajalo ozadje dolin modro in ko se je vrnila živina druga za drugo med meketanjem v ograjeni pašnik, sem zaslišal, da me nekdo kliče v nižini; videl sem približevati se našo gospico, ki se ni nič več smejala kakor malo prej, ampak se je tresla od mraza, strahu in mokrote. Videti je bilo, da je naletela pod goro na Sorgue, ki je bila narasla radi nevihte; ko jo je hotela na vsak način prekoračiti, je zabredla v o pasnost, da se potopi. Kar jo je plašilo, je bilo to, da ni mogla v tej nočni uri misliti na povratek na pristavo, kajti naša gospica se ni nikoli upala iti sama po prečni cesti, jaz pa nisem mogel zapustiti črede. Ta misel, da bo morala prebiti noč na gori, jo je zelo mučila, zlasti za to, ker bodo doma v strahu in skrbeh zanjo. Jaz sem ji dajal poguma, kakor sem najbolje vedel in znal.

— V juliju so kratke noči, gospica. . .

Tudi to je bil zelo mučen trenotek.

Zakuril sem hitro velik ogenj, da bi si posušila noge in svoje krilo, vse premočeno od vode Sorgue. Nato sem ji prinesel mleka in sira. Toda mala revica ni mislila ne na ogenj, ne na jed; ko sem zagledal velike solze, ki so ji stopile v oči, bi bil sam najraje zajokal.

Med tem se je bilo popolnoma znočilo. Na robovih hribov je drobnel samo še solnčni prah in soj luči z zapadne strani. Želel sem, da bi šla naša gospica k odpočitku v ograjeno stajo. Ko sem pogrnil na svežo slamo belo in popolnoma novo ovčjo kožo, sem ji voščil lahko noč in šel sem sedet ven pred vrata. . . Bog mi je priča, da mi kljub ljubezenskemu ognju, ki mi je buril kri, ni prišla nobena slaba misel; nič drugega kakor velik ponos ob misli, da počiva v kotu staje, čisto poleg skrbne črede, ki jo je gledala spečo, hči mojega gospodarja — kakor najlepša in najdragocenejša ovčica izmed vseh — zaupana, da jo čuvam. Nikoli se mi ni zdelo nebo tako globoko in zvezde tako svetle. . .

Nenadoma se odpro zamrežena vratca staje in prikaže se lepa Stefaneta. Ni mogla spati. Nemirne živali so šumljale s travo ali pa meketale v sanjah. Rajši je prišla k ognju. Ko sem jo zapazil, sem ji vrgel na rame kozje krzno, podpihal sem ogenj in tako sva sedela drug ob drugem brez besede.

Če ste kdaj prečuli noč pod svetlo zvezdo, veste, da se ob uri, ko mi spimo, zbudi skrivnosten svet v tišini in miru. Tedaj postanejo studenci glasnejši in ribniki zažigajo plamenčke; vsi gorski duhovi pridejo in se sprehajajo svobodno. In v ozračju se godijo čudeži in nastane neopazno šuštenje, kakor bi slišal rasti veje in cvesti rože. Podnevi živijo bitja, ponoči živijo stvari. In če nisi tega navajen, te bo strah. . . Tudi naša gospica je vsa drgetala in se stiskala k meni z velikim trepetom. Nenadoma se razlegne zategnjen, melanholičen krik z ribnika, ki se je svetil v nižini in je prihajal proti nam kakor valoveč. V istem trenotku se je zasvetil nad najvnima glavama v isti smeri zvezdni utrinek, kakor da bi imela ta tožba, ki sva jo pravkar slišala, luč s seboj.

— Kaj je to? — me vpraša Stefaneta z nizkim glasom.

— Duša, ki gre v nebesa, gospodična; — in pokrižal sem se.

Tudi ona se je pokrižala in ostala nekaj časa popolnoma mirna, z obrazom, obrnjenim v nebo.

— Torej je res, pastir, da ste vi čarovniki?

— Nikakor, gospodična? toda tu živimo bližje nebu in vemo bolje, kaj se godi na nebu, nego ljudje v nižini.

Še vedno je gledala v višave, glavo podprto z roko, in zavita v ovčjo kožo je bila kakor majhen nebeški pastir.

— Koliko jih je! Kako je lepo! Še nikoli nisem videla kaj takega. . . Ali veš njihova imena, pastir? —

— Seveda, gospodična. . . Poslušajte! Ravno nad nama je Pot sv. Jakoba (rimska cesta). Pelje s Francoske naravnost proti Španiji. To je bil sv. Jakob Gališki, ki jo je začrtal, da bi pokazal pot hrabremu Karlu Velikemu, ko se je vojskoval s Saraceni. Malo dalje vidite Voz duš (veliki medved) s svojimi štirimi lesketajočimi osmi. One tri zvezde so tri zveri in ta čisto majhna nasproti tretji je Voznik. Ali vidite povsod okoli dež padajočih zvezd? To so duše onih, ki jih dobri Bog ne mara v nebesa. . . Malo nižje, tam so Grablje ali Trije kralji (Orion). Ti nam služijo za uro. Če samo nanje pogledam, pa vem, da je sedaj že minila polnoč. Pod temi, vedno proti jugu, sv. Ivan Milanski, baklja zvezd (Sirius). — Evo, kaj pripovedujejo pastirji o tej zvezdi: Zdelo se je, da so bili Ivan Milanski, Trije kralji in Gostosevci (Plejada) neke noči povabljeni na svatbo k neki prijateljski zvezdi. Gostosevcem se je najbolj mudilo, pravijo, zato so šli prvi in visoko. Poglejte jih, čisto v ozadju neba. Trije kralji so jo rezali malo nižje in so jih dohiteli. Ali ta raztreseni Ivan Milanski, ki je zaspal, je ostal popolnoma zadaj; in besen, da bi jih zadržal, jim je zagnal svojo palico. Odtod se imenujejo Trije kralji tudi Palica Ivana Milanskega. Toda najlepša vseh zvezd, gospodična, to je naša. Zvezda pastirjev, ki nam sveti ob zarji, ko ženemo čredo na pašo, in tudi zvečer, kadar jo priženemo nazaj. — Pravijo ji tudi Maguelonna, lepa Maguelonna, ki gre za Petrom iz Provence (Saturn) in se moži ž njim vsakih sedem let.

— Kako, pastir, ali se tudi zvezde ženijo?

— Seveda, gospica.

In ko sem ji skušal razložiti, kaj pomenijo te ženitve, sem začutil, da nekaj mehkega leži narahlo na moji rami. To je bila njena glavica, težka radi zaspanca, ki se je naslanjala proti meni z lahnim šumljanjem trakov, čipk in valujočih las. Tako je ostala, čele bledeti zvezde na nebu, ki ne da bi se ganila, dokler niso zajih je izbrisal vstajajoči dan. Jaz sem jo gledal spečo, ki je bila nekoliko vznemirjena ob mojem vznožju, toda jo je sveto ščitila svetla noč, ki me je navdala s samimi lepimi mislimi. Okrog naju so nadaljevale zvezde svojo mirno pot, poslušne kakor velika črede. In za trenotek sem mislil, da je prišla najlepša in najnežnejša izmed teh zvezd ,da se odpočije in naspi na moji rami, ker je bila izgrešila pot. . .

(Po francoskem izvirniku P.)

New York Edison Ura

8:30 do 9:30

Nocoj na WRNY

"Ruska noč"

v

svetovni turi po kraljestvu godbe.

The Edison Ensemble

Joseph Bonime, ravnatelj.

Overtura v Russian in Ludmila — Michael Glinka

Solnčna himna iz "Le Coq d'Or" — Nicolai Rimsky-Korsakoff

Bacchanal "Jesen in zima" — Alexandre Glazounow

Hopak iz "Praznik v Sorošinsku" — Modest Moussogorsky

Valček iz "Evgen Onegin" — Peter Čajkovski

Solist: Michel Barroy, bariton z rusko kitaro in ciganskimi pesmimi

Daj mi roko za srečo, moj dragi
Napravi hitro
Črne oči in bela prsa
Stare vrbe dremljejo
Trojka (trojna vprega)

Fantazija ljudskih melodij in ruskih plesov

Andante Cantabile — Peter Čajkovski

Knjižica "Svetovna turo pa kraljestvu godbe", vsebujoča programe New York Edison ure tekom julija in avgusta, bo poslana vsakomur, ki piše ponjo.

The New York Edison Company

Na Vašo službo.

Kretanje parnikov - Shipping News

21. julija: Mauretania, Cherbourg.
22. julija: Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
24. julija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
27. julija: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
28. julija: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen
29. julija: Westphalia, Hamburg.
31. julija: Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.
1. avgusta: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.
4. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
5. avgusta: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg. Majestic, Cherbourg;
7. avgusta: Republic, Cherbourg, Bremen.
10. avgusta: Martha Washington, Trst: Columbus, Cherbourg, Bremen; Reliance, Cherbourg, Hamburg.
11. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
14. avgusta: France, Havre; Homeric, Cherbourg.
17. avgusta: Berlin, Cherbourg, Bremen.
18. avgusta: Mauretania, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
21. avgusta: Paris, Havre; Olympic, Cherbourg Leviathan, Cherbourg.
24. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg, Hamburg.
25. avgusta: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
26. avgusta: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
28. avgusta: Majestic, Cherbourg.
31. avgusta: Pres. Wilson, Trst.
1. septembra: Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.
2. septembra: Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
3. septembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.
4. septembra: France, Havre; Homeric, Cherbourg; Bremen.
7. septembra: Reliance, Cherbourg, Hamburg.
8. septembra: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
9. septembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.
15. septembra: Aquitania, Cherbourg.
16. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
18. septembra: Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
23. septembra: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
25. septembra: France, Havre.
28. septembra: Muenchen, Bremen.
29. septembra: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

NAJCENEJŠA VOŽNJA V JUGOSLAVIJO
COSULICH PROGA
DIREKTNA SMER POTOVANJA
Kratka železniška vožnja do doma po zmerni ceni.
Odplutje proti Trstu in Dubrovniku:
MARTHA WASHINGTON
10. AVGUSTA — 30. SEPTEMBRA
PRESIDENTE WILSON
31. AVGUSTA — 19. OKTOBRA
Vprašajte za cene in prostore v bližnji agenturi.
PHELPS BROS., 2 West St., N. Y.

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje

PARIS, 24. jul.; 21. avg.

FRANCE 14. aug. — 4. sept.

Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda s umivalniki in tekočo voda za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

French Line

19 STATE ST., NEW YORK

ali lokalni agentje.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli štv. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Sila kola lomi.

CHICAGO, Ill., 19. julija. — Slabe plače paznikov v Cook County jetnišnici v Chicagu so napotile slednje. da so vtihotapljali žganje ter ga prodajali jetnikom.

Kje je ANTON POŽAR, doma iz Malih Loč pri Hrušici na Primorskem. Pred 3. leti se je nahajal na Davis, W. Va. Jaz sem doma ravno od tam, zato ga prosim, da se mi oglasi, ali pa če ko kaj ve o njem, da mi poroča. — **Mary Gustinčič, 1639 Derby Court, S. W. Canton, O.** (2x 19,20)

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravništvo.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebo, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki Vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseliniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem, 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike, ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite po pojasnila.

Prodajamo vozne listé za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK